

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

KOM(93) 686 endelig udg. - SYN 494

Bruxelles, den 21. december 1993

Forslag til

RADETS AFGØRELSE

**OM ET HANDLINGSPROGRAM
FOR GENNEMFØRELSE AF EN ERHVERVSUDDANNELSESPOLITIK
I DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB**

LEONARDO da Vinci

(forelagt af Kommissionen)

Begrundelse

INDLEDNING

1. I henhold til bestemmelserne i artikel 126 og 127 i traktaten om Den Europæiske Union er det et overordnet mål at bidrage til udviklingen af et højt uddannelsesniveau og til, at medlemsstaternes kulturer kan udfolde sig.
2. Som beskrevet i arbejdsrapporten om retningslinierne for EF's indsats på uddannelsesområdet, som Kommissionen godkendte den 5. maj 1993⁽¹⁾, bør EF's væsentligste mål på uddannelsesområdet være at give medlemsstaternes borgere mulighed for at udfolde sig, således at de bliver bedre i stand til at udvise initiativ og kreativitet, og at gøre det muligt for dem at deltage aktivt og fulgyldigt i samfundslivet og i udbygningen af EF-samarbejdet. Dette mål skal nås gennem en gradvis skabelse af et åbent europæisk uddannelsesområde.
3. Det er nu almindeligt anerkendt, at udviklingen af de menneskelige ressourcer er en uomgængelig betingelse for at nå de økonomiske og sociale mål og mål for livskvalitet, som EF har sat sig. Kvaliteten af de menneskelige ressourcer og den stadige tilpasning af arbejdskraftens kvalifikationer udgør en komparativ fordel for EF over for den internationale konkurrence. Udviklingen af de menneskelige ressourcer er ligeledes et centralt redskab til bekæmpelse af social udstødelse og arbejdsløshed. Den udvidede adgang til uddannelse bør bidrage til en større social samhørighed medlemsstaterne imellem og til, at der opnås lige muligheder for alle. Uddannelse bidrager til skabelse af en dynamisk europæisk kultur og åbenhed over for verden, til at styrke den europæiske identitet og ideen om EF-borgerskabet, især hos de unge, og den udgør endelig et vigtigt middel til inddragelse af medlemsstaternes borgere i EF-samarbejdet.
4. Uddannelsen skal indtage en ny rolle i forbindelse med den industrielle og

⁽¹⁾ Arbejdsrapport fra Kommissionen - Retningslinier for EF's indsats på uddannelsesområdet - KOM(93) 183 endelig udg.

samfundsøkonomiske udvikling, som Europa gennemlever. Denne udvikling vil få afgørende konsekvenser for uddannelsessystemerne i medlemsstaterne. Den hurtigere og mere dybtgående udvikling vil fremkalde nye behov for, at den enkelte og arbejdstagerne kan få adgang til uddannelse hele livet igennem og derigennem tage del i samfundslivet og forblive konkurrencedygtige på arbejdsmarkedet. Uddannelsessystemerne bør således tilbyde nye, mere fleksible og forskelligartede måder at efterkomme disse behov på.

5. EF's fremtidige politik på erhvervsuddannelsesområdet bør - under hensyntagen til de erfaringer, der er gjort - konsolidere og basere sig på de meget væsentlige resultater, der er nået med programmerne for erhvervsuddannelsessamarbejde, som har været i gang i flere år, med henblik på at efterkomme de nye behov, som EF og medlemsstaterne står over for:
 - Forny og afbalanceret vækst og effektiv bekæmpelse af arbejdsløsheden, som forudsætter en bedre uddannet arbejdskraft.
 - Det er af afgørende betydning at forbedre evnen til at foregribe udviklingen på jobindholds- og kvalifikationsområdet, navnlig gennem samarbejde mellem de forskellige berørte aktører på dette område.
 - Forbedret adgang til efter- og videreuddannelse og fremme af dennes samordning med bred grunduddannelse er en nødvendig forudsætning for, at man kan forbedre arbejdstageres kompetence, styrke virksomhedernes konkurrenceevne - herunder især de små og mellemstore virksomheders - og fremme udviklingen af arbejdets tilrettelæggelse, således at den i højere grad bliver kvalificerende.
 - Forbindelserne mellem forskning og uddannelse øges betragteligt, og de er af central betydning for konkurrenceevnen og effekten af investeringerne, og overførslen af teknisk innovation, især til de små og mellemstore virksomheder, er af strategisk betydning.
 - Samarbejdet mellem uddannelsessektoren og den økonomiske sektor skal valoriseres, navnlig på universitetsniveau, således at uddannelserne bliver så gode som mulige.
 - Den europæiske dimension i uddannelsen bør fremmes, således at de unge - i første række - men også alle andre borgere i EF-medlemsstaterne bevidstgøres om de perspektiver, der ligger i traktaten om Den Europæiske Union, og mobiliteten bør lettes, således at borgerne i højere grad kan drage nytte af det indre markeds muligheder.
6. I denne forbindelse og på baggrund af artikel 127 i traktaten om Den Europæiske Union forelægger Kommissionen Rådet et forslag til afgørelse om et handlingsprogram til fastlæggelse af en fællesskabspolitik for erhvervsuddannelse. Dette program har til formål at sikre fortsættelsen af EF's indsats på erhvervsuddannelsesområdet, for hvilken de overordnede principper blev fastlagt ved afgørelsen af 2. april 1963, og som i øjeblikket omfatter fire handlingsprogrammer: PETRA, FORCE, EUROTECNET og COMETT⁽²⁾; programmet har endvidere til formål at

⁽²⁾ Jf. følgende afgørelser:

- Rådets afgørelse 63/266/EØF af 2. april 1963 om opstilling af almindelige principper for gennemførelse af en fælles politik for faglig uddannelse. EFT nr. 63 af 20.4.63.
- Rådets afgørelse 91/387/EØF af 22. juli 1991 om ændring af afgørelse 87/569/EØF om et handlingsprogram for erhvervsuddannelse af unge og forberedelse af unge til arbejds- og voksenlivet - PETRA (EFT nr. L 214 af 2.8.1991, s. 69).
- Rådets afgørelse 90/267/EØF af 29. maj 1990 om fastlæggelse af et handlingsprogram til udvikling af efter- og videreuddannelse i Det Europæiske Fællesskab - FORCE (EFT nr. L 156 af 21.6.1990, s. 1).
- Rådets afgørelse 89/657/EØF af 18. december 1989 om et handlingsprogram til fremme af innovation inden for erhvervsuddannelse som følge af ny teknologi i Det Europæiske Fællesskab - EUROTECNET (EFT nr. L 393 af 30.12.1989, s. 29).

tilvejebringe midler til at imødegå udfordringerne i 90'erne samt at sikre udviklingen af erhvervsuddannelsen inden for de nye juridiske rammer, som traktaten om Den Europæiske Union udgør.

7. Dette forslag indskrives sig i den generelle kontekst, der er beskrevet i hvidbogen om konkurrenceevne, vækst og beskæftigelse, som netop er blevet behandlet af Det Europæiske Råd den 10. og 11. december 1993.

De skridt, der er taget med hvidbogen, og i første række indsatsen på beskæftigelsesområdet, bør understøttes med et styrket samarbejde mellem medlemsstaterne med henblik på at skabe et egentligt europæisk område for erhvervs kvalifikationer, som kan udgøre et afgørende incitament til højnelse og udvikling af kompetence og kvalifikationer og til at skabe ny dynamik i beskæftigelsesordningerne. De aktioner, der er iværksat, og de klare mål med Fællesskabets erhvervsuddannelsespolitik kan i høj grad virke dynamiskskabende og som løftestang på et tidspunkt, hvor medlemsstaterne og virksomhederne, i forbindelse med økonomiske stramminger, kunne være fristede til at begrænse deres investering i menneskelige ressourcer og prioritere mere konjunkturfænhængige elementer, hvilket ikke ville være i overensstemmelse med de mål, der er opstillet i hvidbogen.

I - RESULTATERNE AF EF's INDSATS

Fælles politiske overvejelser

8. Kommissionens formål med offentliggørelsen af sit Memorandum om Erhvervsuddannelse i Det Europæiske Fællesskab i 90'erne⁽³⁾ var at sætte gang i de bredest mulige drøftelser blandt de berørte aktører om indholdet og rækkevidden af erhvervsuddannelsespolitikkerne i medlemsstaterne og på EF-niveau.
9. Det forhold, at der i forbindelse med denne debat blev sat spørgsmålstegn ved en alt for "økonomiorienteret" fremgangsmåde, bør medføre, at problematikken udvides, og at der i højere grad tages hensyn til andre samfundsfænomener. Overvejelser og aktionsforslag vedrørende konkurrenceevne og økonomisk vækst bør knyttes sammen med initiativer til begrænsning af arbejdsløsheden og den sociale udstødelse. Hvad angår kvalifikationer og jobindhold, indbyder de såkaldt metodologiske, relationelle eller sociale dimensioner til, at der foretages en omformulering af målene i forbindelse med erhvervsuddannelsesmetoder og disses samordning med mulige ændringer af tilrettelæggelsen af arbejdet. De forbindelser, der skal skabes mellem den erhvervsorienterede uddannelse og anden uddannelse, spiller her en afgørende rolle.
10. Debatten omkring memorandumet har ligeledes gjort det muligt at få klarlagt tendenser, som udgør referencer for fastlæggelsen af mål for den fremtidige EF-indsats. Disse tendenser er ikke udtryk for særlige fænomener, men snarere spørgsmål, som medlemsstaterne generelt stilles over for⁽⁴⁾:

- Rådets afgørelse 89/27/EØF af 16. december 1988 om vedtagelse af anden fase af programmet om samarbejde mellem universiteter og virksomheder om uddannelse på teknologiområdet - COMETT (EFT nr. L 13 af 17.1.1989, s. 28).

⁽³⁾ Erhvervsuddannelse i Det Europæiske Fællesskab i 90'erne - KOM (91) 397 endelig udg. af 12. december 1991.

⁽⁴⁾ Rapport de synthèse des contributions sur le mémorandum formation professionnelle - TFRH, 1993.

a - Den fundamentale betydning af grunduddannelsen for integreringen på arbejdsmarkedet og for hele erhvervs- og karriereforløbet. Den stadig vanskeligere situation for dem uden uddannelse, den økonomiske og sociale udstødelse sammenholdt med utilstrækkelig grunduddannelse og behovet for på radikal vis at få bugt med den funktionelle analfabetisme er strukturelle faktorer, og de lægger i øvrigt beslag på en betydelig del af de offentlige ressourcer i alle medlemsstaterne, hvor man forsøger at fremme integreringen på arbejdsmarkedet.

b - Hensyntagen, i forbindelse med uddannelsesforanstaltninger, til de meget dybtgående forandringer på kompetence- og kvalifikationsområdet. Medlemsstaterne konfronteres med et meget stort behov for at tilpasse deres uddannelsessystemer til den meget hurtige udvikling og - måske i endnu højere grad - for at tilpasse jobindholdet. Opmærksomheden synes i stadig højere grad at skulle koncentreres omkring den relationelle, metodologiske og sociale kompetence, omkring den enkeltes evne til til stadighed at omstille sig, til at "styre" sin egen faglige udvikling (evne til at lære at lære) samt koncentreres om at gøre det lettere at overføre kvalifikationer, herunder inden for hele EF.

c - Større indsats for at foregribe udviklingen. Den store usikkerhed omkring den økonomiske udvikling samt de varierende virkninger af faktorer, der er af afgørende betydning for fastlæggelsen af uddannelsesforanstaltninger (teknologisk nyskabelse f.eks.), er årsager til stadige overvejelser blandt de berørte aktører. Debatten er imidlertid meget åben omkring de metoder og redskaber, der reelt gør det muligt at udvikle denne evne til at foregribe udviklingen, og som det er værd at intensivere EF-samarbejdet om.

d - Virksomhedernes større rolle og vekseluddannelse (uddannelse omfattende teori og praktikophold). Styrkelsen af forbindelserne mellem uddannelsessystemerne og virksomhederne synes at være et uforanderligt fænomen og udviklingen af vekseluddannelserne er genstand for en aftale mellem arbejdsmarkedets parter.

e - Individualisering af uddannelsesstilbuddene. En individualiseret behandling af problemer, hvad angår analyse af behov, definering af uddannelsesforløb og -områder, udvælgelse af tilbud og de mest passende uddannelsesmetoder, synes at blive mere almindelig og rejser spørgsmål om finansieringsmåder.

f - Den voksende anerkendelse af regionerne. Hvad angår organiseringsmåder for systemer, som er meget forskellige, spiller de regionale mekanismer til tilpasning af udbud og efterspørgsel en stadig større rolle.

g - Anerkendelse af arbejdsmarkedsparternes rolle. Der kan konstateres en voksende anerkendelse af disse aktørers ansvar og det stadig større behov for at samarbejde med disse ved fastlæggelsen af erhvervsuddannelse.

Generelle principper og retningslinier

11. Rådets afgørelse af 2. april 1963 om opstilling af almindelige principper for gennemførelse af en fælles politik for faglig uddannelse under anvendelse af Romtraktatens artikel 128 udgør en ikke-bindende referencetekst omhandlende fælles retningslinier, som medlemsstaterne kan tilrettelægge deres politikker og systemer efter med henblik på at opnå en gensidig samordning.
12. I Rådets afgørelser, som ligger til grund for de igangværende programmer, fastsættes der på hvert enkelt aktionsområde fælles mål eller retningslinier, der for medlemsstaterne er at betragte som mål, der skal nås med deres egne politikker på områderne:

- **Grunduddannelse for unge**, hvor målet er at sikre, at alle unge får et bredt og

anerkendt kvalifikationsgrundlag ved at give dem mulighed for at gennemgå et eller to års erhvervsuddannelse efter overstået obligatorisk skolegang⁽⁵⁾.

- **Efter- og videreuddannelse**, hvor målet er at fremme en større og mere effektiv investering i efter- og videreuddannelse af arbejdstagerne og bedre resultater, herunder ved at udvikle partnerskaber, i forbindelse med hvilke man i højere grad informerer de offentlige myndigheder, virksomhederne - især små og mellemstore virksomheder - arbejdsmarkedets parter og de enkelte arbejdstagere om de fordele, der er ved at investere i efter- og videreuddannelse⁽⁶⁾.

- **Uddannelse med henblik på overførsel af teknologisk nyskabelse**, hvor målet er, ud fra et struktureret samarbejde mellem universiteter og virksomheder, at overføre resultater fra forskning og udvikling gennem uddannelsesforanstaltninger for virksomheder, der er i stand til at skabe beskæftigelse med en høj værditilvækst og en høj grad af teknologianvendelse, navnlig ved at øge den videregående uddannelses bidrag til efter- og videreuddannelse⁽⁷⁾.

13. Der opstilles i artikel 127 i traktaten om Den Europæiske Union fem klart definerede mål på erhvervsuddannelsesområdet - mål, der er af afgørende betydning for EF, og som EF har et særligt ansvar for at nå; disse mål er at:

- lette tilpasningen til den industrielle udvikling, navnlig ved erhvervsuddannelse og omskoling;
- forbedre den grundlæggende erhvervsuddannelse samt efter- og videreuddannelsen for at lette den erhvervsmæssige integrering og reintegrering på arbejdsmarkedet;
- lette adgangen til erhvervsuddannelse og begunstige mobiliteten for erhvervslærere og personer under uddannelse, navnlig unge;
- stimulere samarbejdet om erhvervsuddannelse mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder;
- fremme udvekslingen af oplysninger og erfaringer om spørgsmål, **der er fælles for medlemsstaternes uddannelsessystemer.**

Væsentlige operationelle resultater

14. Man er ikke nået lige langt med gennemførelsen af alle de igangværende handlingsprogrammer på grund af de forskellige igangsættelsestidspunkter og frem for alt på grund af de forskellige bevillinger hertil. Kommissionen har, under hensyntagen til disse to forhold, foretaget en første evaluering af programmerne og af den værditilvækst, som de repræsenterer⁽⁸⁾. Der kan med henblik på det nye forslag udledes nogle væsentlige resultater herfra. De vil kunne udgøre fundamentet med hensyn til mobiliserbare net, resultater fra samarbejdspartnerskaber, udvekslinger, elementer til beskrivelse og til at opnå kendskab til systemer og måder til

⁽⁵⁾ Jf. afgørelse 91/387/EØF af 22. juli 1993, artikel 1 og afgørelse 87/569/EØF, artikel 2

⁽⁶⁾ Jf. afgørelse 90/267/EØF af 29. maj 1990, artikel 5

⁽⁷⁾ Jf. afgørelse 89/27/EØF af 16. december 1988, artikel 3, første afsnit

⁽⁸⁾ Beretning fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg - EF's uddannelsesprogrammer 1986-1992 - en oversigt over de opnåede resultater, KOM(93) 151 endelig udg.

samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne:

- Der er blevet skabt forskellige tværnationale net til udveksling og samarbejde takket være de impulser, der er kommet fra handlingsprogrammerne. De sikrer et permanent samarbejde og gør det muligt at udnytte resultaterne.
- Netværket af nationale koordineringsenheder under PETRA, som er ansvarligt for iværksættelsen og gennemførelsen af programmet i medlemsstaterne, er blevet et redskab til understøttelse af det tværnationale samarbejde og til nyskabelse inden for den grundlæggende uddannelse og, mere generelt, til social og erhvervsmæssig integrering af unge. Herudover findes der et netværk af tværeuropæiske partnerskaber til uddannelse af unge, hvor netværket af nationale erhvervsvejledningscentre udgør et første og meget nyttigt element for EF til at fremme senere samarbejde.
- COMETT-programmet har gjort det muligt at etablere 205 uddannelsespartnerskaber mellem universiteter og industri (UITP). Disse partnerskaber fungerer som en slags kontaktflader mellem den højere uddannelse og erhvervslivet. Visse partnerskaber er af regionalt tilsnit, andre af sektorielt, og de er især specialiseret inden for teknologisektoren. Disse partnerskaber indgår i et snævert samarbejde med hinanden og tilbyder nyttige redskaber til identificering af den bedst tilgængelige kompetence i Europa på en række forskellige uddannelsesområder i forbindelse med overførsel af ny teknologi. Via disse uddannelsespartnerskaber har COMETT igangsat en europæisk dialog mellem universiteter og virksomheder på uddannelsesområdet - en dialog, som stort set ikke fandtes tidligere. En sådan dialog gør det muligt at tilrettelægge uddannelser, der bedre svarer til udbuddet og de reelle behov.
- Udarbejdelse, tilpasning, iværksættelse og gennemførelse af tværnationale pilotprojekter har givet betydningsfulde erfaringer.
- I forbindelse med PETRA-programmet har der været iværksat mere end 700 projekter og deltagelse af 14.000 undervisere og 85.000 unge i netværkets aktiviteter siden 1988 med henblik på at udvikle og afprøve nye og nyskabende uddannelsesprodukter.
- I de 430 FORCE-projekter fokuseres der på uddannelses- og kvalifikationsbehovene i virksomhederne, som udgør hovedparten af de 3.500 partnere i disse projekter. Med projekterne iværksættes der tre store aktioner med henblik på tilpasning til den industrielle udvikling gennem uddannelse som et middel til forebyggelse af arbejdsløshed, gennem konsolidering og diversificering af arbejdstagernes kompetence, gennem uddannelse som et middel til fastlæggelse af nye former for tilrettelæggelse af arbejdet og til identifikation af nye kvalifikationer, som er nødvendige for virksomhedernes overlevelse og udvikling og gennem uddannelse som et middel til udvikling, især gennem tilpasning til ny teknologi.
- EUROTECNET har bidraget til udviklingen af nye fleksible løsninger på uddannelsesproblemer, og der er herefter sket en videreformidling til netværket af projekter: konceptuelle beskrivelser af de øjeblikkelige og kommende tendenser i forbindelse med ny teknologi (evne til selvuddannelse, kvalificerende organisering af arbejdet, nøglekvalifikationer/-kompetence), case-studies, der illustrerer disse konceptuelle modeller, undersøgelser af uddannelsesbehov ud fra en tværsektoriel fremgangsmåde og udvikling af redskaber til spredning og videreformidling af information.
- De 7.000 uddannelseskurser, der er blevet gennemført med COMETT II-støtte på meget forskellige teknologisk avancerede områder, vil omfatte mere end 200.000 personer, hvoraf 140.000 fra industrien. De 3.000 forskellige former for uddannelsesmateriale, der er blevet udviklet, eller som er i færd med at blive udviklet, vil nå ud til omkring 500.000 personer i Europa. De kurser, der er blevet organiseret under COMETT II, har haft større søgning end under

COMETT I og især blandt kvinder. Flere projekter har vist anvendeligheden af nye former for uddannelsesmateriale, især multimediematerialer, i forhold til traditionelt uddannelsesmateriale.

- Handlingsprogrammerne på erhvervsuddannelsesområdet er ikke egentlige mobilitetsprogrammer. Udvekslingerne vedrører strategisk udvalgte grupper og udgør en støtte til eller en del af selve uddannelsesprocessen.
- 20.000 unge har kunnet nyde godt af uddannelsespladser eller en arbejds erfaring i en anden medlemsstat i 1992 og 1993 inden for rammerne af PETRA. Med disse uddannelsespladser indføres en ny reel fællesskabsdimension med hensyn til den uddannelse, der tilbydes de unge i de nationale systemer.
- FORCE-programmet fremmer mobiliteten for undervisere og, mere generelt, for virksomhedernes ansvarlige for menneskelige ressourcer og uddannelse samt for de arbejdsmarkedsparter, der er beskæftiget med efter- og videreuddannelse: 400 ansvarlige for menneskelige ressourcer, 430 undervisere, 130 personalerepræsentanter og 40 medlemmer af fagforeningsorganisationer har haft mulighed for at deltage i mobiliteten i 1991 og 1992 inden for rammerne af udvekslingsprogrammet, som har til formål at sikre hurtig overførsel af innovation, at etablere stabile partnerskaber og at iværksætte foranstaltninger på efter- og videreuddannelsesområdet.
- De 28.000 uddannelsespladser for studerende, som er blevet understøttet af COMETT, udgør kun en lille del af efterspørgslen (som er ca. fem gange større). Disse pladser efterspørges i og med, at de giver de unge en effektiv forberedelse til arbejdslivet, og at de i betydeligt omfang øger de unges muligheder for at finde et job. Det har endvidere vist sig, at uddannelsespladserne bidrager til at styrke samarbejdet mellem universiteter og virksomheder. De 1.000 udvekslinger af personale mellem europæiske universiteter og virksomheder har ligeledes bidraget til at forbedre overførslen af teknologi mellem den akademiske verden og erhvervslivet, især gennem "tacit knowledge", dvs. viden erhvervet gennem erfaring.
- For at få et overblik over de forskellige former for grundlæggende uddannelse og efter- og videreuddannelse og forstå, hvorledes disse fungerer, er det nødvendigt at råde over komparative oplysninger med henblik på at forbedre udvekslingen af information og erfaringer medlemsstaterne imellem.
- I forbindelse med FORCE er der blevet opstillet synoptiske oversigter over de tilgængelige oplysninger vedrørende efter- og videreuddannelse i virksomhederne. En statistisk undersøgelse, som har været under forberedelse i samarbejde med EUROSTAT, er på vej ind i sin gennemførelsesfase. Den gør det muligt for første gang at råde over oplysninger, der er sammenlignelige på EF-niveau, vedrørende uddannelsesaktioner og -omkostninger i EF-virksomheder samt at foretage en objektiv vurdering af omfanget og kvaliteten af den uddannelse, virksomhederne gennemfører for deres ansatte.
- Tre sektorundersøgelser (detailhandel, landbrugsfødevarerindustri og automobilreparation) har gjort det muligt at få et overblik over væsentlige uddannelsesformer i disse sektorer på EF-niveau. En fjerde undersøgelse (landevejstransport) er i færd med at blive iværksat. Alle disse undersøgelser udgør begyndelsen til EF-sektornetværk (forskningsinstitutter, virksomheder og arbejdsmarkedsparter), som involverer aktører i de tolv medlemsstater.
- En analyse af kontraktpolitikken har gjort det muligt at gøre status over fælles aktioner og kollektive aftaler, som er gennemført og indgået af arbejdsmarkedsparterne på efter- og videreuddannelsesområdet. Den gør det muligt i højere grad at inddrage arbejdsmarkedets partier som aktører i forbindelse med erhvervsuddannelse af arbejdstagerne i EF.

Samordning med nationale aktioner

15. Vurderingen af samordningen med og af effekten af aktioner, der gennemføres på EF-plan, på nationale aktioner fremstår som et centralt område i forbindelse med denne første fase af programmerne. Ud over de generelle spørgsmål vedrørende subsidiaritet kan denne samordning forbedres, ved at man anvender de procedurer og strukturer, der allerede er etableret. Denne udvikling kan være gradvis:
- Programudvalgene og Det Rådgivende Udvalg har spillet en rolle som instanser for debat og overvejelser vedrørende effekten af EF-aktionerne og disses bidrag til gennemførelse eller orientering af de nationale politikker. Det er interessant at bemærke, at i forbindelse med visse programmer har nogle medlemsstater på eget initiativ søgt at gennemføre denne form for overvejelser inden for rammerne af nationale instanser; det skal endvidere bemærkes, at de konferencer, der er blevet organiseret i forbindelse med debatterne vedrørende memorandumet om erhvervsuddannelsen, har styrket interessen hos de forskellige aktører for disse aspekter.
 - Udarbejdelsen af nationale rapporter om iværksættelsen af programmerne og udviklingen af foranstaltninger er det andet instrument i denne forbindelse. Disse procedurer frembyder reelle metodologiske og logistiske problemer, men er meget anvendelige i forbindelse med etablering af referencereds-kaber, der gør det muligt at evaluere grundlæggende udviklinger og tendenser, som de nationale systemer står over for, og anvendeligheden af fællesskabsaktioner, der skal understøtte disse systemer.
 - Bilaterale møder, der organiseres i forbindelse med programmering og udvælgelse af projekter, og som afholdes mellem Kommissionens tjenestegrene og de nationale repræsentanter (ministerier, nationale strukturer for faglig bistand og arbejdsmarkedets parter), er ligeledes fortrinlige lejligheder til at orientere sig om aktuelle tendenser og graden af overensstemmelse mellem tværnationale projekter og nationale prioriteter.

II - EN NY KONTEKST

Kompetence i henhold til traktaten

16. For så vidt angår fordelingen af kompetence mellem Fællesskabet og medlemsstaterne er bestemmelserne i traktatens artikel 127 ensbetydende med ændringer i forhold til den juridiske situation, der blev defineret i Rom-traktatens artikel 128:
- I henhold til teksten har EF til opgave at iværksætte en erhvervsuddannelsespolitik, der skal understøtte og udgøre et supplement til medlemsstaternes politikker, hvor EF's opgave tidligere var at fastlægge generelle principper for en fælles erhvervsuddannelsespolitik.
 - Beslutningsproceduren er ændret, idet Rådet på dette område nu træffer sine beslutninger med kvalificeret flertal og ikke længere med simpelt flertal, i henhold til en procedure for samarbejde med Eruopa-Parlamentet.
 - Det udelukkes i teksten udtrykkeligt, at der med EF's interventioner kan gennemføres harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser og bekræftes endvidere heri, at medlemsstaterne har ansvaret for indholdet af programmerne og organiseringen af systemerne. Systemernes forskellighed og medlemsstaternes ansvar for tilrettelæggelse og indholdet af uddannelserne anerkendes således som grundlæggende elementer i EF's politik, som bør gøre det muligt at udbygge samarbejdet og at opnå en bedre samordning af de initiativer, der iværksættes på eget initiativ af de forskellige aktører.

17. Traktaten bygger på anerkendelsen af det forhold, at de offentlige myndigheder i medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter spiller den væsentligste rolle i forbindelse med finansiering og gennemførelse af erhvervsuddannelsesaktioner. EF's rolle skal være at give impulser og at skabe fornyelse. EF skal med sin indsats fremme frivillig samordning og evaluere kvalitetsudviklingen og evnen til at skabe fornyelse i systemerne. EF kan, ud fra et fælles sæt mål, støtte gennemførelsen af tværnationale aktioner til fremme af samordning mellem uddannelsespolitikkerne i EF.

Forbindelsen til andre politikker

18. Den analyse af udfordringerne i 90'erne, som er indeholdt i Kommissionens memorandum, viser de foreliggende faktoreres kompleksitet og komplementaritet. Erhvervsuddannelsespolitikken skal således i forbindelse med sin gennemførelse samordnes med andre af EF's interventionsniveauer.
19. Erhvervsuddannelsen skal ses i sammenhæng med beskæftigelsespolitikken (artikel 123) og navnlig med tilpasningen til den industrielle udvikling - et mål, der er fælles for artikel 123 og 127, med samarbejdet på uddannelsesområdet (artikel 126), med aktioner til fremme af industriens konkurrenceevne (artikel 130) og endelig sættes i relation til politikken for forskning og udvikling (artikel 130h) samt fri bevægelighed (artikel 57). Den bør bidrage til at skabe synergi og samhørighed mellem foranstaltninger under de berørte politikker, idet uddannelsen skal være tilrettelagt i overensstemmelse med målene for disse forskellige områder for at være effektiv.
20. Der skal især søges opnået operationel synergi med strukturfondene, herunder med fællesskabsprogrammer, på den ene side, og med det samfundsøkonomiske område under det fjerde rammeprogram for forskning og udvikling på den anden.

Komplementariteten mellem erhvervsuddannelse og anden uddannelse

21. De nye elementer i forbindelse med erhvervsuddannelsespolitikken og indførelsen af en specifik artikel vedrørende uddannelse (artikel 126) er ensbetydende med, at der for første gang er tale om et integreret begreb for politikken vedrørende uddannelse/erhvervsuddannelse på EF-niveau, selv om kompetenceniveauerne og procedurerne forbliver forskellige. Samordningen af de to områder er ligeså vigtig som definitionen af specifikke foranstaltninger for hvert enkelt af disse, og bør gøre det muligt at udvikle det nye politiske begreb livslang uddannelse som et fremtidsperspektiv for Fællesskabet i tilknytning til etableringen af begrebet EF-borgerskab.
22. Denne komplementaritet mellem de to områder bør styrkes og komme konkret til udtryk i de foranstaltninger og aktioner, der foreslås. På operationelt niveau bør de aktioner, der modtager EF-støtte, understøtte gensidig fremme af uddannelses- og erhvervsuddannelsesforanstaltninger gennem den praksis, som anvendes af de berørte institutioner. I den henseende kan der gennemføres fælles eller koordinerede aktioner i forbindelse med emner, der er af fælles interesse for de to områder, som f.eks. sproguddannelse, lærlinguddannelse og anden form for erhvervsuddannelse (både åben uddannelse og fjernuddannelse), erhvervsvejledning, uddannelse hele livet igennem samt tilsyn med fag og kvalifikationer.
23. Universiteterne er deltagere i udviklingen af efter- og videreuddannelse og i overførsel af ny teknologi, med hensyn til at nå de opstillede mål for uddannelseskvalitet, og i forbindelse med samarbejdet med erhvervslivet. Man skal søge at opnå komplementaritet på andre niveauer i uddannelsessystemet, hvadenten der er tale om faglig og social integrering af unge eller efter- og videreuddannelse for voksne.

24. Hvad angår erhvervsvejledningen, bør programmet understøtte indførelsen af en europæisk dimension. Da programmet omfatter alle erhvervsuddannelsesområder, åbner det mulighed for en betragtelig styrkelse af de EF-aktioner, der hidtil har været gennemført på dette område. På nuværende tidspunkt indgår denne indsats især i PETRA-programmet, der omfatter unge op til 27 år. Med det nye program bliver det muligt at udvide aktiviteterne på området til flere forskellige målgrupper - unge og voksne, lønmodtagere og arbejdsløse. Det bliver således muligt at tilrettelægge erhvervsvejledning for den enkelte i hele den erhvervsaktive periode, og ikke kun i den indledende fase, samt at vejlede dem om de uddannelser, der er mest hensigtsmæssige på baggrund af behovene på arbejdsmarkedet, arbejdstagernes egen faglige udvikling og etableringen af et europæisk uddannelsesmarked.
25. Gennem iværksættelsen af programmet understøtter Fællesskabet ligeledes fremme af lærlingeuddannelse og anden erhvervsuddannelse (åben uddannelse og fjernuddannelse) i overensstemmelse med de perspektiver, der er indeholdt i Kommissionens memorandum fra december 1991 om dette emne, med de konklusioner, der blev draget af Rådet (undervisningsministrene) på møder i juni og december 1992, og med den resolution, der blev vedtaget af Europa-Parlamentet i juli 1993. Denne indsats vil blive baseret på de specifikke bidrag, som fjernuddannelsen yder til, at man når de mål, der er opstillet i traktaten, og man vil således i forbindelse hermed søge at udnytte den fleksibilitet, som den tilføjer uddannelsesprocessen; indsatsen vil endvidere blive baseret på det forhold, at fjernuddannelsen er i stand til at nå ud til meget store grupper, herunder især dem, der har problemer med at få adgang til erhvervsuddannelse; man vil endvidere søge at drage fordel af, at fjernuddannelsen medvirker til at udvide og kombinere de traditionelle uddannelsessystemer, af den kvalitetsgaranti, som den kan tilvejebringe, samt af skabelsen af uddannelsesnet, som gør det muligt for borgerne at anvende de muligheder som den frembyder, og som sætter dem i stand til at få en uddannelse, der passer til deres behov. Af disse årsager vil alle aktioner kunne omfatte foranstaltninger til fremme af lærlingeuddannelse og andre former for uddannelse (åben uddannelse og fjernuddannelse) som særligt velegnede metoder til med programmet at nå ud til store befolkningsgrupper.
26. Der skal i forbindelse med programmet ligeledes være særlig bevågenhed omkring og anvendes tværgående løsninger til foregribelse af nye behov samt ske en samordning med uddannelsesprogrammet. Det synes i dag at være en nødvendighed at kende udviklingen inden for de forskellige fag og erhverv, og EF's indre marked er et tegn på, at denne nødvendighed ikke kun gør sig gældende i de enkelte lande, men også på EF-plan. I forbindelse med iværksættelsen af programmet vil der derfor, i et samarbejde med CEDEFOP, blive igangsat arbejder om udviklingen inden for erhverv og erhvervs kvalifikationer i Fællesskabet med henblik på at sikre et bedre kendskab til og en bedre formidling af information om udviklingen inden for fag og erhverv. En af opgaverne for dette observationsorgan vil være at klarlægge nye behov, at etablere et system til overvågning af den teknologiske udvikling, af ændringer på jobindholdsområdet og konsekvenserne heraf for uddannelsen samt at fremme overførsel af metoder og knowhow mellem medlemsstaterne og de forskellige aktører, der er beskæftiget med planlægning.

Subsidiaritet

27. Spørgsmålet om subsidiaritet, som behandles i memorandumet, behandles først og fremmest i bestemmelserne i artikel 127 i traktaten om Den Europæiske Union. Denne artikel udelukker muligheden for at foretage harmonisering af de nationale systemer, anerkender medlemsstaternes fulde ansvar for fastlæggelse af undervisningsindholdet og pålægger EF ansvaret for iværksættelse af en erhvervsuddannelsespolitik, der støtter og supplerer medlemsstaternes aktioner. Anvendelsen af disse bestemmelser bør gøre det muligt i højere grad at lade EF's aktioner - der har til opgave at være nyskabende og at fungere som katalysatorer - bygge videre på udviklingen i de nationale systemer, idet man i videre udstrækning sammenkobler EF's aktioner med de grundlæggende elementer og faktorer, der er af afgørende betydning for udviklingen af medlemsstaternes systemer.

28. Fællesskabets foranstaltninger bør være centreret omkring udvikling af det tværnationale samarbejde på alle hensigtsmæssige niveauer med henblik på at skabe en entydig værditilvækst til de aktioner, der gennemføres i medlemsstaterne samt af aktørerne på uddannelsesmarkedet. Værditilvæksten i forbindelse med fællesskabsindsatsen bør konsolideres og styrkes i takt med skabelsen af et åbent europæisk område for uddannelse og erhvervs kvalifikationer, som er knyttet til gennemførelsen af det indre marked. De foreslåede foranstaltninger udgør en støtte og et supplement til de foranstaltninger, der gennemføres af og i medlemsstaterne, og gør det muligt at anvende bidrag og resultater fra tværnationale aktioner med henblik på at forbedre kvaliteten og effektiviteten af deres systemer og foranstaltninger.
29. Det er nødvendigt, at den fremtidige indsats indebærer en "positiv" samordning mellem Fællesskabets komplementære foranstaltninger og de nationale uddannelsespolitikker. På uddannelsesområdet og på forskellige passende områder bør der i øvrigt tages hensyn til samordning mellem det offentlige interventionsmekanismer og bidrag fra arbejdsmarkedets parter.
30. Denne fremgangsmåde gør det muligt at øge effektiviteten af de foranstaltninger og politikker, der gennemføres, herunder på EF-niveau. Debatten omkring Rådets henstilling om adgangen til efter- og videreuddannelse⁽⁹⁾ har vist, at det hensyn til ansvar, som arbejdsmarkedets parter kunne tage og, i videre udstrækning, hensyntagen til foranstaltninger truffet af forskellige aktører fra arbejdsmarkedet (virksomheder og uddannelsesstrukturer) vedrørende erhvervsuddannelsen, både på EF-niveau og nationalt niveau, gav EF-foranstaltningerne en større og mere realistisk rækkevidde og større effekt, ved at de understøttede komplementariteten og synergien mellem de offentlige foranstaltninger og aftaler mellem arbejdsmarkedets parter.

Den institutionelle proces

31. Beslutningsprocessen, hvad angår de redskaber der skal tages i anvendelse, finder sted inden for rammerne af bestemmelserne i traktatens artikel 189 C. Heri indgår en øget deltagelse fra Europa-Parlamentet ved godkendelse af tekster i forbindelse med proceduren for samarbejde mellem Rådet og Europa-Parlamentet for så vidt angår forslag baseret på artikel 127.
32. Det Økonomiske og Sociale Udvalg skal nødvendigvis høres om forslag vedrørende erhvervsuddannelse, og det vil i de fleste tilfælde være nyttigt, som et supplement, at få en udtalelse fra det nye Regionsudvalg på grund af de lokale myndigheders kompetence på erhvervsuddannelsesområdet.
33. I forbindelse med artikel 127 kan Det Rådgivende Udvalg for Erhvervsuddannelse, som er et trepartsudvalg, og hvis rolle er vedtægtsmæssig, varetage evaluering af samhörigheden af EF's samlede politik på erhvervsuddannelsesområdet, under hensyntagen til de mange aktioner, der gennemføres på dette område, samt evaluering af subsidiariteten, navnlig med henblik på at forbedre samordningen af EF-politikken og de nationale foranstaltninger. Til dette formål vil Kommissionen regelmæssigt informere Det Rådgivende Udvalg for Erhvervsuddannelse, herunder om:
 - a) den generelle politik på erhvervsuddannelsesområdet;
 - b) den generelle opfølgning af de fælles målsætninger;
 - c) den generelle rapport om erhvervsuddannelse;
 - d) en generel evaluering af programmet.

⁽⁹⁾ Rådets henstilling om adgang til efter- og videreuddannelse, 93/404/EØF af 30. juni 1993

34. Nedsættelsen af et udvalg vedrørende den sociale dialog bør gøre det muligt at fortsætte og styrke det meget frugtbare arbejde, der er gjort af arbejdsmarkedets parter inden for gruppen vedrørende uddannelse, der har eksisteret siden 1989, og i betydelig grad forbedre koordineringen af EF's aktioner og aftaler truffet mellem arbejdsmarkedets parter på EF-niveau, på baggrund af det perspektiv, der er omhandlet i deres aftale af 31.10.91.

III - BESKRIVELSE AF FORSLAGET

35. Programmet er baseret på de erfaringer, der er gjort ved iværksættelsen af EF's erhvervsuddannelsesprogrammer (COMETT, PETRA, FORCE og EUROTECNET) samt andre aktioner og pilotprojekter på erhvervsuddannelsesområdet, og hovedmålet med det er at sikre gennemførelse af en erhvervsuddannelsespolitik, som understøtter og supplerer medlemsstaternes foranstaltninger, samt at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne med henblik på gradvist at skabe et åbent område for uddannelse og erhvervs kvalifikationer. De specifikke mål med programmet er i den henseende at:

- bidrage til, at systemerne bliver mere effektive og bedre;
- fremme kvaliteten af metoder og produkter;
- understøtte nyskabelse inden for erhvervsuddannelserne;
- fremme ny teknologi og videreformidle denne gennem uddannelse;
- styrke den europæiske dimension i uddannelsen på alle niveauer;
- fremme formidling af viden, navnlig gennem fjernuddannelse.

36. Udkastet til Rådets forslag til afgørelse omfatter, under hensyntagen til subsidiaritetsprincippet, to gensidigt supplerende dele:

- Et fælles sæt mål med henblik på at fremme en sammenhængende udvikling af erhvervsuddannelsespolitikken i EF.
- En række fællesskabsforanstaltninger til understøttelse og supplerung af de foranstaltninger, der iværksættes af og i medlemsstaterne.

37. Sigtet med dette sæt fælles mål er at styrke samarbejdet mellem medlemsstaterne med henblik på at understøtte en gradvis iværksættelse af en fællesskabs erhvervsuddannelsespolitik og på at sikre en sammenhængende udvikling inden for erhvervsuddannelsen i EF. Medlemsstaterne kan, på eget initiativ, anvende dette fælles sæt mål til iværksættelse af deres erhvervsuddannelsespolitik. Retningslinierne for handlingsprogrammerne COMETT, PETRA, FORCE og EUROTECNET er integreret i den fælles målramme, der er fastlagt i forslaget.

38. Hvad angår fællesskabsforanstaltningerne, har det af Kommissionen fremlagte forslag til formål at sikre en forenkling af de mange nuværende aktioner, at sikre en større gennemsigtighed, en større målretning af EF-aktionen samt at øge effekten heraf.

Programmet vedrører samtlige aktører inden for erhvervsuddannelsen, hvadenten der er tale om de offentlige myndigheder, private uddannelsesorganer, virksomheder eller arbejdsmarkedets parter. Det tager sigte på at gøre det muligt for disse aktører - på baggrund af resultaterne fra det tværnationale samarbejde - at forbedre deres metoder og praksis i forbindelse med erhvervsvejledning, identificering af behov og planlægning af foranstaltninger.

Der er blevet afgrænset tre områder med tilhørende specifikke mål med henblik på at nå de generelle mål med programmet og bidrage til den gradvise etablering af et åbent område for uddannelse og kvalifikationer i Fællesskabet:

- Område 1: Foranstaltninger, der har til formål at højne kvaliteten af medlemsstaternes systemer, foranstaltninger og politikker.

Område 2: Foranstaltninger, der har til formål at understøtte evnen til nyskabelse i forbindelse med foranstaltninger på uddannelsesområdet.

Område 3: Ledsagenetværk og -foranstaltninger og fremme af den europæiske dimension.

39. På det første område skal der ydes en fællesskabsstøtte til de projekter, der har en direkte indflydelse på de nationale erhvervsuddannelsesystemer og -foranstaltninger. En højere kvalitet af de aktioner, der gennemføres inden for disse systemer, er ensbetydende med en større effekt af investeringerne og de offentlige midler, der anvendes hertil. Erfaringerne fra de tidligere programmer, og især fra PETRA i forbindelse med den grundlæggende uddannelse, har vist, at det tværnationale samarbejde gjorde det muligt at gøre de nationale foranstaltninger mere effektive. I en situation med stramme offentlige nationale budgetter er stordriftsfordele og den overførsel af innovation, som gøres mulig af fællesskabsindsatsen, af stadig større betydning.

I forbindelse med faktorer som f.eks. kvalifikationer eller erhvervsvejledning, der bør betragtes som centrale for det første område, gør det tværnationale samarbejde, som er udviklet i forbindelse med programmet, det muligt at introducere en egentlig europæisk dimension, som er uomgængelig med hensyn til den frie bevægelighed og den enkeltes mobilitet i forbindelse med uddannelse og beskæftigelse.

40. Det andet område vedrører aktører inden for uddannelse, som tilbyder uddannelsesforanstaltninger eller -produkter. Alle kategorier af aktører er berørt: uddannelsesinstitutioner, virksomheder, arbejdsmarkedsparter, universiteter m.fl..

Projekterne har dels til formål at understøtte og udvikle nyskabelse inden for erhvervsuddannelsen med henblik på at øge effektiviteten, dels til formål at sikre tilrettelæggelse af uddannelsesaktioner, der tager sigte på at fremme overførsel af teknologisk nyskabelse.

41. På det tredje område er det formålet at udvikle den europæiske dimension inden for erhvervsuddannelsen gennem en fællesskabsstøtte til rationalisering og koordinering af nationale instanser og operationelle strukturer, som udgør grundlaget for udarbejdelse af tværnationale pilotprojekter og udstationering i en anden medlemsstat; dette vil gøre det muligt at forbedre og udbygge det europæiske netværk med henblik på at fremme det tværnationale samarbejde og sikre en tilfredsstillende programgennemsigtighed og på at øge programmets effekt gennem en styrkelse af formidlingen af produkter og resultater fra pilotprojekter til andre aktører, navnlig via aktiviteter inden for det europæiske netværk.

I dette tredje område indgår ligeledes aspekter vedrørende lingvistisk kontrol og tværnationale lingvistiske projekter for virksomheder og andre samfundsøkonomiske enheder, som falder ind under LINGUA-programmets tidligere Aktion III

42. Der vil blive gjort en særlig indsats for at sikre, at der er balance i tildelingen af midler, og for at der sker gensidig formidling af resultater mellem de to programområder. Det vil være højest u hensigtsmæssigt, om der sker en total adskillelse af de to områder I og II, eller om der opstår udtalt ubalance med hensyn til antallet af projekter, der modtager støtte, og dermed også med hensyn til promotorenes interesse for projekterne. Uanset organiseringen af systemerne på nationalt niveau kan man sige, at dynamikken og nyskabelsen hviler på en komplementaritet mellem de offentlige foranstaltninger og markedet. EF-aktionen bør således tage sigte på at fremme denne samlede dynamik og på at nedbryde eventuelle skel, som begrænser rækkevidden af det tværnationale samarbejde.
43. De foranstaltninger, som understøttes inden for rammerne af erhvervsuddannelsesprogrammet, vedrører hovedsagelig forberedelse af uddannelsesaktioner, udarbejdelse af nyskabende produkter, fastlæggelse af nyskabende metoder og videreformidling af resultater. Programmet omfatter kun i

ringe grad støtte til gennemførelse af uddannelsesaktioner som sådan. Af den årsag er de udgifter, som kan blive dækket af Fællesskabet, i højere grad udgifter i forbindelse med tilrettelæggelse og forberedelse af foranstaltninger end udgifter til selve uddannelsen (aflønning af undervisere eller modtagere af undervisning, udgifter til uddannelse). Dette øger behovet for, at der er komplementaritet mellem handlingsprogrammet og den finansiering, der ydes inden for rammerne af strukturfondene, herunder fællesskabsinitiativprogrammer, som især er centreret omkring omkostninger i forbindelse med udgifter til gennemførelse af uddannelsesforanstaltninger, der følger efter forberedelsen og tilrettelæggelsen.

44. Fællesskabets supplerende og specifikke indsats bliver så meget desto mere effektiv som man kan sikre en øget gennemsigtighed, en nemmere adgang til og videreformidling af resultaterne i forhold til de forskellige foranstaltninger, organer og operatører i medlemsstaterne og til Fællesskabets foranstaltninger. Det er op til medlemsstaterne at sikre, inden for de nationale rammer, at dette sker, ved at der træffes passende rationaliserings- og koordineringsforanstaltninger på baggrund af de erfaringer, der er gjort af de nationale initiativtagende organer og de operationelle strukturer, der allerede er etableret inden for rammerne af Fællesskabets handlingsprogrammer. På det operationelle niveau og i marken vil det ligeledes blive nødvendigt at sikre komplementaritet mellem netværksstrukturer og aktører under programmet samt de, der er ansvarlige for administrering af strukturfondene.
45. Det europæiske uddannelsesnetværk, som består af nationale instanser, operationelle strukturer til understøttelse af projekter og aktørerne selv, udgør et vigtigt element til forøgelse af værdien af fællesskabsindsatsen. Netværkets dynamik mellem aktioner og partnerskaber går ud over støtte til nyskabende men isolerede aktioner, og det bør udgøre et væsentligt kriterium for fællesskabsstøtten og respektere medlemsstaternes ansvar for tilrettelæggelse og koordinering med hensyn til operationelle strukturer og instanser. Effekten af det tværnationale element i aktionerne forstærkes af det forhold, at de nyskabende aktioner og partnerskaber er integreret i et europæisk netværk, som giver gode muligheder for at skabe en multiplikatoreffekt, synlighed og effekt.
46. For så vidt angår komitologi vil Kommissionen blive bistået af et programudvalg bestående af to repræsentanter udpeget af medlemsstaterne og af to gange seks repræsentanter for arbejdsmarkedets parter, der optræder som observatører. Dette udvalg, som er rådgivende, bistår Kommissionen med hensyn til fastlæggelse af:
 - (i) prioriteterne i fællesskabsforanstaltningerne og det årlige arbejdsprogram;
 - (ii) den finansielle støtte, som Fællesskabet yder til de forskellige foranstaltninger (beløbsstørrelse, varighed og modtagere);
 - (iii) fordeling af midler til de forskellige områder;
 - (iv) metoder til udvælgelse, evaluering, formidling og overførsel af resultater.
47. Kommissionen understøtter, i samarbejde med medlemsstaterne, den operationelle komplementaritet mellem programaktionerne og strukturfondene, herunder fællesskabsinitiativprogrammer på områder som f.eks. formidling af relevante komparative oplysninger, videreformidling af metoder, redskaber, produkter og erfaringer, gennemførelse af tværnationale uddannelsesaktioner m.m.. Kommissionen bidrager ligeledes til den operationelle synergi med det fjerde rammeprogram for F & U med henblik på at tilskynde til overførsel af ny teknologi samt uddannelses- og kvalifikationssystemernes evne til at anvende resultaterne fra F & U., navnlig med det formål at:
 - styrke den komparative forskning vedrørende erhvervsuddannelsessystemer og -foranstaltninger;
 - tilskynde til overførsel af ny teknologi ved hjælp af en god erhvervsuddannelse;
 - tilskynde til uddannelses- og kvalifikationssystemernes anvendelse af resultater

fra forskning;

- udvikle nyskabende metoder til lærlingeuddannelse og anden uddannelse (åben uddannelse og fjernuddannelse).
48. Med henblik på at understøtte arbejdsmarkedsparternes arbejde på fællesskabsniveau inden for rammerne af den sociale dialog vil Kommissionen, i samarbejde med arbejdsmarkedets parter, etablere passende operationelle forbindelser til programmet, således at de bedre kan anvende resultaterne fra de forskellige foranstaltninger i deres dialog.
 49. Der vil blive informeret globalt om aktionerne og resultaterne fra programmet, og der vil i fællesskab mellem Kommissionen og medlemsstaterne blive foretaget en stadig evaluering heraf med henblik på at øge dets gennemsigtighed og effekt. Til det formål fremlægger medlemsstaterne ligeledes midtvejs i programmet og ved programmets afslutning en rapport om de aktiviteter, der er blevet iværksat inden for rammerne af programmet. Arbejdsmarkedets parter inddrages, i overensstemmelse med national praksis, fuldt ud i opfølgning af, udarbejdelse af en rapport om og evaluering af programmet. På dette grundlag fremlægger Kommissionen for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg en foreløbig rapport den 31. december 1997 og en endelig rapport den 30. juni år 2000.
 50. I henhold til aftalen om det europæiske økonomiske samarbejdsområde (og den tilhørende protokol 31), som er indgået mellem Fællesskabet og dets medlemsstater samt EFTA-landene er initiativer og aktiviteter samt samarbejde og fællesskabssamarbejde på erhvervsuddannelsesområdet åbne for deltagelse fra EFTA-lande, som hører ind under det europæiske økonomiske samarbejdsområde, fra den 1. januar 1995.
 51. Kommissionen styrker sit samarbejde med OECD, Det Europæiske Råd, ILO og UNESCO, navnlig i forbindelse med udveksling af information og erfaringer vedrørende spørgsmål, der er fælles for uddannelsessystemer og -foranstaltninger i medlemslandene.
 52. Til at bistå sig ved iværksættelsen af programmet har Kommissionen sikret sig medvirken fra Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse på de betingelser, der er fastsat i dennes forordning⁽¹⁰⁾, samt fra Den Europæiske Erhvervsuddannelsesfond⁽¹¹⁾ med henblik på gradvis udvikling af et passende samarbejde med de central- og østeuropæiske lande.

Konklusion

53. EF's indsats på erhvervsuddannelsesområdet med iværksættelse af handlingsprogrammer, som afsluttes ved udgangen af 1994, har allerede givet konkrete resultater i form af partnerskaber, pilotprojekter, udveksling af erfaringer og etablering af netværk. Disse lovende resultater har vist betydningen af, at samarbejdsforanstaltningerne øges og af, at der sker en større systematisering heraf. Den rationalisering, som Kommissionen har foreslået i sit udkast, bør, både med

⁽¹⁰⁾ Rådets forordning 337/75/EØF af 10. februar 1975 om oprettelse af et europæisk center for udvikling af erhvervsuddannelse (EFT L 39 af 13.2.1975, s. 1)

⁽¹¹⁾ Rådets forordning 1360/90/EØF af 7. maj 1990 om oprettelse af et europæisk erhvervsuddannelsesinstitut (EFT L 131 af 23. maj 1990)

hensyn til mål og foranstaltninger, i betydelig grad øge effekten og forståeligheden af fællesskabsindsatsen på dette område samt øge komplementariteten i forhold til andre af EF's foranstaltninger. Denne orientering er så meget desto mere vigtig som erhvervsuddannelsens rolle bør øges med henblik på at reducere arbejdsløsheden. Understøttelsen af systemernes kvalitet og af evnen til nyskabelse, som Fællesskabets aktion vil medføre, bør være en afgørende dynamisk faktor i en situation med betydelige budgetnedskæringer i medlemsstaterne.

FORBINDELSER MELLEML DE IGANGVÆRENDE AKTIONER PETRA, FORCE, IRIS, EUROTECNET OG COMETT OG DE TRE

OMRÅDER UNDER DET NYE ERHVERVSUDDANNELSESPROGRAM

	PETRA	FORCE	IRIS	EUROTECNET	COMETT
OMRÅDE I					
Planlægningsprojekter	Fælles moduler		Projekter	Projekter	
Projekter med multiplikatoreffekt					
Udstationering af unge under grunduddannelse	Udstationering				
Udstationering af unge arbejdstagere	Udstationering				
Udveksling af beslutningstagere	Studieophold	Studieophold	Studieophold	Studieophold	
Undersøgelser, analyser, udveksling af sammenlignelige data grunduddannelse	Undersøgelser Forskning Rapporter om efter- og videreuddannelse	Statistiske undersøgelser og rapporter om			
OMRÅDE II					
Planlægningsprojekter "innovation"		Pilotprojekter			Pilotprojekter
Planlægningsprojekter "overførsel af innovation"					Pilotprojekter
Projekter med multiplikatoreffekt		Pilotprojekter			Efter- og videreuddannelseskurser
Udstationering i virksomheder af unge under grunduddannelse					Udstationering
Udstationering i virksomheder af unge med universitetsuddannelse					Udstationering
Udveksling af beslutningstagere		Udvekslinger			
Undersøgelser, analyser, udveksling af sammenlignelige data		Sektorundersøgelser af kontrakt-politik	Undersøgelser	Anvendt forskning	
OMRÅDE III					
Nationalt netværk	National koordiningsenhed	Nationalt koordineringsinstitut	Nationale formidlingsenheder	Nationale formidlingsenheder	Informationscenter
Regionalt eller sektorielt netværk					Regionalt eller sektorielt partnerskab mellem universiteter og virksomheder

Forslag til

RADETS AFGØRELSE

**OM ET HANDLINGSPROGRAM
FOR GENNEMFØRELSE AF EN ERHVERVSUDDANNELSESPOLITIK
I DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB**

LEONARDO da Vinci

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 127,

under henvisning til forslag fra Kommissionen⁽¹⁾,

i samarbejde med Europa-Parlamentet⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

1. I henhold til traktaten om Den Europæiske Union iværksætter Fællesskabet en erhvervsuddannelsespolitik, der støtter og supplerer medlemsstaternes aktioner;
2. denne politik gennemføres med fuld respekt for, at ansvaret for undervisningsindholdet og tilrettelæggelsen af erhvervsuddannelserne ligger hos medlemsstaterne, og den udelukker enhver form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser;
3. Rådet vedtog i afgørelse 63/266/EØF almindelige principper for gennemførelse af en fælles politik for faglig uddannelse, og gennemførelsen af disse principper påhviler medlemsstaterne og Fællesskabets kompetente myndigheder⁽⁴⁾;

(1) EFT

(2) EFT

(3) EFT

(4) EFT 63 af 20.4.1963, s. 1338/63.

4. Rådet har med afgørelse 86/365/EØF⁽⁵⁾ og afgørelse 89/27/EØF⁽⁶⁾ vedtaget de to faser af COMETT-programmet om samarbejde mellem universiteter og virksomheder om uddannelse på teknologiområdet;
5. Rådet har med afgørelse 89/657/EØF⁽⁷⁾ vedtaget handlingsprogrammet EUROTENET til fremme af innovation inden for erhvervsuddannelse som følge af ny teknologi i Det Europæiske Fællesskab;
6. Rådet har med afgørelse 90/267/EØF⁽⁸⁾ vedtaget handlingsprogrammet FORCE til udvikling af efter- og videreuddannelse i Det Europæiske Fællesskab;
7. Rådet har med afgørelse 87/569/EØF⁽⁹⁾, ændret ved afgørelse 91/387/EØF⁽¹⁰⁾ vedtaget og derefter ændret handlingsprogrammet PETRA for erhvervsuddannelse af unge og forberedelse af unge til arbejds- og voksenlivet;
8. i henhold til evalueringsrapporterne for Fællesskabets handlingsprogrammer COMETT, EUROTENET, FORCE og PETRA, der er medtaget i Kommissionens beretning til Rådet, Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg⁽¹¹⁾, giver fællesskabssamarbejdet på erhvervsuddannelsesområdet de aktioner, der gennemføres i og af medlemsstaterne, en reel merværdi;
9. Kommissionen opfordrer i sin henstilling 87/567/EØF⁽¹²⁾ om erhvervsuddannelse for kvinder medlemsstaterne til at styrke foranstaltninger til fremme af lige muligheder, og med Fællesskabets tredje handlingsprogram på mellemlang sigt (1991-1995) om lige muligheder for kvinder og mænd⁽¹³⁾ forpligter Kommissionen sig til fortsat at gennemføre udveksling af erfaringer og know how via IRIS-nettet og til at udvikle dette net for bedre at kunne bestemme kvindernes uddannelsesbehov, for at fremme nyskabende uddannelser og for at udvikle en europæisk metodologi på området.
10. Rådet er i resolutionen af 11. juli 1993⁽¹⁴⁾ af den opfattelse, at erhvervsuddannelsesernes

⁽⁵⁾ EFT L 222 af 8.8.1986, s. 17.

⁽⁶⁾ EFT L 13 af 17.1.1989, s. 28.

⁽⁷⁾ EFT L 393 af 30.12.1989, s. 29.

⁽⁸⁾ EFT L 156 af 21.6.1990, s. 1.

⁽⁹⁾ EFT L 346 af 10.12.1987, s. 31.

⁽¹⁰⁾ EFT L 214 af 2.8.1991, s. 69.

⁽¹¹⁾ KOM(93) 151 endelig udg. af 5.5.1993.

⁽¹²⁾ EFT L 342 af 4.12.1987, s. 35.

⁽¹³⁾ KOM(90) 449 endelig udg. af 6.11.1990, stadfæstet ved Rådets resolution af 21.5.1991 (91/C 142/01), EFT C 142 af 31.5.1991, s. 1.

⁽¹⁴⁾ EFT C 186 af 8.7.1993, s. 3.

kvalitet i medlemsstaterne bør højnes for at give den enkelte øgede muligheder for at udvikle sine færdigheder og kvalifikationer for hermed at bidrage til øget økonomisk og social samhørighed samt forbedre det europæiske erhvervslivs konkurrenceevne;

11. Rådet henstiller i sin henstilling af 30. juni 1993⁽¹⁵⁾ om adgang til erhvervmæssig efter- og videreuddannelse til medlemsstaterne, at de udformer deres erhvervsuddannelsespolitik således, at enhver arbejdstager i Fællesskabet skal kunne have adgang til erhvervmæssig efter- og videreuddannelse uden nogen form for forskelsbehandling og lige så længe, den pågældende er erhvervsaktiv;
12. Kommissionen understreger i sit arbejdsrapport om retningslinjer for EF's indsats på uddannelsesområdet⁽¹⁶⁾, at den har til hensigt at rationalisere og forenkle handlingsprogrammer på erhvervsuddannelsesområdet ved at slå dem sammen til et enkelt program og ved at styrke de elementer, der forekommer at være de mest lovende, hvad angår både stimulerende virkninger og merværdi på europæisk plan;
13. den merværdi, som Fællesskabets indsats medfører, bør konsolideres og styrkes i takt med den gradvise etablering af et europæisk samarbejdsområde inden for uddannelse og erhvervs kvalifikationer, der er knyttet sammen med det indre markeds gennemførelse og funktion;
14. i den sammenfattende rapport om medlemsstaternes bidrag udarbejdet på grundlag af memorandummet om erhvervsuddannelse i 1990'erne⁽¹⁷⁾ gøres der rede for de hovedtendenser, som alle medlemsstaterne konfronteres med i dette europæiske samarbejdsområde inden for uddannelse og erhvervs kvalifikationer;
15. på Det Europæiske Råds møde den 10.-11. december 1993 nåede man til den konklusion, at Fællesskabets aktion som følge af de enkelte medlemsstaters institutionelle, lovgivningsmæssige eller overenskomst mæssige særpræg bør koncentreres omkring fastlæggelse af en målsætning, idet det overlades til medlemsstaterne at vælge midler tilpasset deres situation inden for generelle rammer fastlagt i fællesskab, og at medlemsstaterne for at styrke den europæiske økonomis kapacitet bør tage udgangspunkt i forslagene i Kommissionens hvidbog om en strategi på mellemlang sigt for vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse;
16. for at sikre en sammenhængende udvikling af erhvervsuddannelsen i Fællesskabet bør der opstilles en fællesmålsætning, der kan fungere som referenceramme for medlemsstaterne ved gennemførelsen af deres politik;
17. for at forbedre effektiviteten af Fællesskabets indsats må de forskellige foranstaltninger gennemføres inden for rammerne af tre store hovedområder: støtte til højnelse af kvaliteten af medlemsstaternes systemer, bestemmelser og politikker, støtte til nyskabelser inden for de aktioner, der gennemføres på uddannelsesmarkedet, og gradvis etablering af et netværk, der skal støtte den europæiske dimension i erhvervsuddannelsen;

⁽¹⁵⁾ EFT L 181 af 23.7.1993, s. 37.

⁽¹⁶⁾ KOM(93) 183 af 5.5.1993.

⁽¹⁷⁾ KOM(91) 397 endelig udg. af 12.12.1991.

18. de tre typer foranstaltninger, der er udviklet inden for programmet (pilotprojekter, praktikophold samt undersøgelser og analyser) sigter alle mod et tværnationalt samarbejde, der giver de aktioner, der gennemføres af medlemsstaterne eller af aktører på uddannelsesmarkedet, en reel merværdi under hensyntagen til subsidiaritetsprincippet;
19. der bør tilvejebringes synergi mellem handlingsprogrammerne på erhvervsuddannelsesområdet og strukturfondenes interventioner, navnlig interventionerne inden for fællesskabsinitiativerne;
20. Kommissionen og medlemsstaterne bør i fællesskab sikre en konstant opfølgning og en systematisk evaluering af programmet og foranstaltningerne -

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1
(Udarbejdelse af programmet)

Med denne afgørelse opstilles et handlingsprogram for gennemførelse af en erhvervsuddannelsespolitik i Det Europæiske Fællesskab, herefter kaldet "programmet LEONARDO da Vinci". Programmet træder i kraft den 1. januar 1995.

Med programmet fastsættes:

1. En fællesmålsætning for Fællesskabets indsats, hvor hensigten er at fremme en sammenhængende udvikling af erhvervsuddannelsen, således som præciseret i bilag I;
2. en række fællesskabsforanstaltninger som præciseret i artikel 4 og i bilag II, der gennemføres på grundlag af fællesmålsætningen som præciseret i bilag I, med det formål at støtte og supplere de aktioner, der gennemføres af og i medlemsstaterne.

Artikel 2

(Definitioner)

I denne afgørelse forstås ved:

- a) "erhvervsmæssig grunduddannelse": i bred forstand enhver ikke-akademisk form for erhvervsmæssig grunduddannelse, herunder teknisk og erhvervsrettet undervisning samt lærlingeuddannelse, som gør det muligt for de unge til at opnå en erhvervs kvalifikation, der anerkendes af de kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor uddannelsen gennemføres;
- b) "efter- og videreuddannelse": i bred forstand enhver erhvervsuddannelsesforanstaltning, der følges af arbejdstagere i Det Europæiske Fællesskab, så længe de er erhvervsaktive;
- c) "virksomhed": store samt små og mellemstore virksomheder, uanset deres retlige status, og uanset hvilken erhvervssektor de opererer i, og enhver form for økonomisk aktivitet, herunder erhvervsdrivende foreninger;
- d) "arbejdstager": enhver erhvervsaktiv person, der har tilknytning til arbejdsmarkedet, herunder også selvstændige erhvervsdrivende;
- e) "arbejdsmarkedets parter": arbejdsgiverorganisationer og fagforeninger, der i de enkelte medlemsstater kan deltage i overenskomstforhandlinger, og/eller disses tværfaglige organisationer og/eller de nationale organisationer, der deltager i en fælles aktion;
- f) "erhvervsuddannelsesinstitution": enhver offentlig, halvoffentlig eller privat institution, der tilbyder erhvervsuddannelse, videreuddannelse, ajourføring af kvalifikationer eller omskoling, uanset hvorledes disse institutioner benævnes i medlemsstaterne; udtrykket dækker endvidere selvstændige økonomiske organisationer, blandt andet handels- og industrikamre og/eller lignende, samt erhvervs sammenslutninger;
- g) "universitet": alle former for højere uddannelsesinstitutioner, der formidler kvalifikationer eller udsteder eksamensbeviser på dette niveau, uanset hvorledes disse benævnes;
- h) "åben undervisning og fjernundervisning": enhver form for utraditionel uddannelse, der omfatter anvendelse af nye teknologier, avancerede informations- og kommunikationstjenester og støtte fra personlige uddannelsesvejledere og -rådgivere.

Artikel 3

(Aktioner, som gennemføres på nationalt plan)

Den i bilag I formulerede fællesmålsætning fungerer som referenceramme for de politikker, som medlemsstaterne gennemfører, under hensyntagen dels til den kompetence, som de berørte parter har i henhold til intern ret, dels til de kompetente offentlige myndigheders, virksomhedernes og arbejdsmarkedets parter respektive ansvar.

Artikel 4

(Fællesskabsforanstaltninger)

1. Kommissionen gennemfører de fællesskabsforanstaltninger, der er beskrevet i bilag II, for perioden 1. januar 1995 - 31. december 1999.
2. Følgende beslutninger træffes i henhold til den i artikel 5 beskrevne procedure:
 - a) prioriteringen af de fællesskabsforanstaltninger, der er beskrevet i bilag II, og det årlige arbejdsprogram, der udarbejdes i overensstemmelse hermed;
 - b) den finansielle støtte fra Fællesskabet (beløb, varighed og støttemodtagere);
 - c) opdelingen på de forskellige hovedområder;
 - d) retningslinjerne for udvælgelse, evaluering, udbredelse og overførsel af resultaterne.

Artikel 5

(Udvalg)

Kommissionen bistås af et udvalg af rådgivende karakter bestående af to repræsentanter for hver medlemsstat og med Kommissionens repræsentant som formand.

Tolv repræsentanter for arbejdsmarkedets parter udpeget af Kommissionen på grundlag af forslag fra de organisationer, som repræsenterer arbejdsmarkedets parter på fællesskabsplan, deltager i udvalgets arbejde som observatører.

Kommissionens repræsentant forelægger udvalget et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes. Udvalget afgiver, eventuelt på grundlag af en afstemning, udtalelse om udkastet inden for en frist, som formanden kan fastsætte afhængigt af, hvor meget spørgsmålet haster.

Udtalelsen indføres i mødereferatet; de enkelte medlemsstater kan endvidere anmode om, at deres holdning medtages i mødereferatet.

Kommissionen tager i så vid udstrækning som muligt hensyn til udvalgets udtalelse. Den oplyser udvalget om, hvordan den har taget hensyn til denne udtalelse.

Artikel 6

(Kohærens og komplementaritet)

1. Kommissionen sørger for, at der er kohærens mellem programmet og Fællesskabets handlingsprogram på uddannelsesområdet.
2. Kommissionen søger sammen med medlemsstaterne at fremme en operationel komplementaritet mellem programmet og strukturfondenes interventioner, navnlig fællesskabsinitiativerne. Kommissionen sørger navnlig for, at de fællesskabsforanstaltninger, der gennemføres inden for dette program, bidrager til en forbedring af de strukturelle interventioner på erhvervsuddannelsesområdet med henblik på:
 - a) at formidle og udbygge relevant komparativ information om erhvervsuddannelsessystemer og -ordninger;
 - b) at fremme gennemførelsen af tværnationale erhvervsuddannelsesaktioner på grundlag af resultaterne af programmets pilotprojekter;
 - c) at fremme en større synergi med beskæftigelsespolitikkerne og politikkerne til støtte for lige muligheder for adgang til grunduddannelse samt efter- og videreuddannelse for dårligt stillede grupper.
3. Kommissionen søger sammen med medlemsstaterne om at aktivitere mellem programmet og det fjerde rammeprogram for forskning og udvikling.
4. Kommissionen etablerer hensigtsmæssige operationelle forbindelser mellem programmet og den sociale dialog på fællesskabsplan.
5. Kommissionen indgår i et samarbejde med Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse (CEDEFOP)⁽¹⁸⁾ om gennemførelsen af programmet.

⁽¹⁸⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 337/75 af 10. februar 1975 om oprettelse af et europæisk center for udvikling af erhvervsuddannelse (EFT L 39 af 13.2.1975, s. 1).

Artikel 7

(Opfølgning, evaluering og rapporter)

1. Der skal til stadighed ske en opfølgning af programmet, og denne gennemføres af Kommissionen og medlemsstaterne i fællesskab. Opfølgningen vil blive varetaget ved hjælp af rapporter udarbejdet af medlemsstaterne og gennem specifikke aktiviteter. Denne opfølgning vil gøre det muligt, om nødvendigt, at foretage ændringer af programmet på baggrund af behov, der opstår mens det er under gennemførelse.

Opfølgning og finansiell styring samt kontrol med de tværnationale foranstaltninger sker ved Kommissionens foranledning.

2. Programmet gøres jævnligt til genstand for en evaluering, der foretages af Kommissionen og medlemsstaterne i fællesskab.

Resultaterne af fællesskabsforanstaltningerne gøres jævnligt til genstand for eksterne evalueringer.

3. Pr. 31. december 1995 og derefter hvert andet år fra denne dato indsender medlemsstaterne en rapport om erhvervsuddannelsen til Kommissionen.

Denne rapport skal omfatte:

- nyttig information om medlemsstaternes allerede eksisterende systemer og ordninger til fremme og finansiering af erhvervs uddannelse;
- en beskrivelse af de aktiviteter, der er blevet gennemført for at føre den i bilag I opstillede fællesmålsætning ud i livet;
- en beskrivelse af, hvorledes man på nationalt plan har tilvejebragt komplementaritet mellem de aktiviteter, der gennemføres i forbindelse med programmet, og strukturfondenes interventioner, navnlig fællesskabsinitiativerne.

4. Kommissionen forelægger inden den 30. juni 1998 en foreløbig rapport om iværksættelsen og inden 30. juni 2000 en endelig rapport om gennemførelsen af programmet for Rådet, Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Udfærdiget i, den,

På Rådets vegne

Formand

B I L A G I

FÆLLESMÅLSÆTNING

Under hensyntagen til, at medlemsstaterne bør være særlig opmærksomme på følgende foranstaltninger:

- forbedring af erhvervsuddannelsessystemerne; efter- og videreuddannelse fremmes navnlig for at sikre en konstant tilpasning af kvalifikationer til de krav, som hensynet til konkurrenceevnen medfører, og til bekæmpelsen af arbejdsløsheden;
- de særlige aktioner for unge, der forlader skolesystemet uden en passende uddannelse;

omfatter fællesmålsætningen følgende:

1. Fremme tilpasningen til den industrielle udvikling, navnlig gennem uddannelse og faglig omskoling, og især:
 - a) foregribe og forudse kvalifikations- og uddannelsesbehov;
 - b) fremme erhvervelse af nye kvalifikationer og af kompetence af væsentlig betydning;
 - c) udvikle efter- og videreuddannelse under hensyntagen til resultaterne af programmerne for forskning og teknologisk udvikling;
 - d) fremme uddannelse af ledere af små og mellemstore virksomheder, især vedrørende internationaliseringen af økonomien, reglerne på det indre marked samt de nye teknologier og disses betydning;
2. Forbedre den grundlæggende erhvervsuddannelse og efter- og videreuddannelsen med henblik på at lette integrering og genintegrering på arbejdsmarkedet, og især:
 - a) fremme faglig uddannelse af unge og forberedelse af unge til voksen- og arbejdslivet⁽¹⁾, udvikle efter- og videreuddannelse⁽²⁾ og støtte nyskabelse på erhvervsuddannelsesområder, der er resultatet af den teknologiske udvikling⁽³⁾;
 - b) styrke uddannelsesvejledningsforanstaltninger og gøre udbuddet af erhvervsuddannelsesmuligheder bredere;
 - c) støtte udviklingen af en uddannelse af høj kvalitet for så vidt angår personer, der udarbejder projekter til, planlægger eller er ansvarlige for fastlæggelse og

⁽¹⁾ Artikel 1, stk. 1, i Rådets afgørelse 91/387/EØF og artikel 2 i Rådets afgørelse 87/569/EØF - PETRA.

⁽²⁾ Artikel 5 i Rådets afgørelse 90/267/EØF - FORCE.

⁽³⁾ Artikel 4 i Rådets afgørelse 87/657/EØF - EUROTENET.

- genennemførelse af uddannelsespolitikker;
- d) udvikle fri levering af tjenesteydelser fra uddannelsesorganerne i EF og styrke udveksling af information og erfaringer vedrørende hindringer for etablering af et europæisk samarbejdsområde inden for uddannelse;
3. Fremme adgangen til erhvervsuddannelse og mobiliteten for undervisere og for personer under uddannelse, herunder især de unge, og navnlig:
- a) støtte det mål, at alle unge i Fællesskabet, som ønsker det, skal have adgang til et og om muligt to eller flere års grundlæggende erhvervsuddannelse efter deres obligatoriske skolegang på fuld tid, som fører til faglige kvalifikationer, der anerkendes af de kompetente myndigheder i den medlemstat, hvor de er erhvervet⁽⁴⁾;
- b) gennemføre fælles retningslinjer for adgang til faglig efter- og videreuddannelse med det formål, at alle arbejdstagere i EF kan få adgang til efter- og videreuddannelse uden nogen form for forskelsbehandling og i hele den erhvervsaktive periode⁽⁵⁾;
- c) skabe reelle lige muligheder for adgang til efter- og videreuddannelse for kvinder, navnlig med henblik på at bidrage til at åbne nye erhvervsområder for disse og på at gøre det nemmere for dem at komme tilbage på arbejdsmarkedet efter en erhvervspause;
- d) styrke EF-dimensionen i uddannelserne ved at fremme anvendelse af uddannelsesophold i en anden medlemsstat og fremme gensidig anerkendelse og/eller validering af de opnåede kvalifikationer;
- e) fremme udviklingen af åben undervisning og fjernundervisning for at lette adgangen til uddannelse;
4. stimulere samarbejde på uddannelsesområdet mellem erhvervsuddannelsesorganisationer og virksomheder, og især:
- a) give samarbejdet mellem universiteter og virksomheder om uddannelse i teknologier samt om anvendelse og overførsel af disse en europæisk dimension⁽⁶⁾;
- b) forbedre samarbejdet inden for den grundlæggende uddannelse og efter- og videreuddannelse med henblik på at udvikle livslang uddannelse;
5. støtte udveksling af information og erfaringer vedrørende spørgsmål, som er fælles for medlemsstaternes uddannelsessystemer, og især:

⁽⁴⁾ Artikel 1 i Rådets afgørelse 91/387/EØF - PETRA.

⁽⁵⁾ Rådets henstilling 93/404/EØF.

⁽⁶⁾ Artikel 3 i Rådets afgørelse 89/27/EØF - COMETT II.

bidrage til fremme af anvendt forskning på erhvervsuddannelsesområdet samt af udveksling af information og erfaringer vedrørende uddannelsessystemer og ordninger og vedrørende kvalifikationer og eksamensbeviser.

BILAG II

FÆLLESSKABSFORANSTALTNINGER

DEL A: FORANSTALTNINGER

Foranstaltningerne baseres på de erfaringer, der er indhøstet i forbindelse med gennemførelsen af fællesskabsprogrammerne COMETT, EUROTECNET, FORCE, PETRA og IRIS.

De vedrører medlemsstaternes systemer, politikker og aktioner i forbindelse med grundlæggende uddannelse samt efter- og videreuddannelse som fastlagt i medlemsstaterne og baseres på et udbygget samarbejde mellem de forskellige aktører inden for erhvervsuddannelse, navnlig mellem virksomheder og universiteter eller uddannelsesinstitutioner.

Disse foranstaltninger omfatter tre store hovedområder:

- Område I: Foranstaltninger til støtte for kvaliteten af medlemsstaternes erhvervsuddannelsessystemer, -ordninger og -politikker.
- Område II: Foranstaltninger til fremme af nyskabelse inden for aktionerne på uddannelsesområdet.
- Område III: Netværk, kendskab til sprog, ledsageforanstaltninger.

OMRÅDE I FORANSTALTNINGER TIL STØTTE FOR KVALITETEN AF MEDLEMSSTATERNES ERHVERVSUDDANNELSESSYSTEMER, -ORDNINGER OG -POLITIKKER

Dette første område har til formål at yde fællesskabsstøtte til projekter, der har en direkte indvirkning på de nationale erhvervsuddannelsessystemer og -ordninger. Det skal bidrage til at gøre erhvervsuddannelsessystemerne og -ordningerne mere effektive, forbedre deres evne til at imødekomme enkeltpersoners og virksomheders, navnlig de små og mellemstore virksomheders, uddannelsesbehov, og fremme kvaliteten af erhvervsuddannelsesmetoder, -processer og -redskaber.

På forslag fra medlemsstaterne forelægges projekter vedrørende støtte til systemerne for så vidt angår disses kvalitet, for Kommissionen.

De koordineres af en offentlig aktør, af et partnerskab med private eller offentlige aktører eller arbejdsmarkedets parter, eller eventuelt af en ikke-offentlig aktør, der har et direkte ansvar i forbindelse med struktureringen og udviklingen af medlemsstatens systemer, ordninger eller politik.

I.1. Tværnationale pilotprojekter

a) Uddannelsesprojekter

Støtte til tilrettelæggelse, udformning og afprøvning af tværnationale pilotprojekter på erhvervsuddannelsesområdet.

Der ydes fællesskabsstøtte til projekter vedrørende:

-forbedring af den grundlæggende erhvervsuddannelse via gennemførelse af uddannelsesprogrammer og -moduler, anerkendelse af de kvalifikationer, der er erhvervet i de nationale systemer og uddannelse af undervisere og rådgivere; uddannelse af sagkyndige eller analytikere inden for området faglige kvalifikationer; gennemførelse af projekter på erhvervsvejledningsområdet, herunder etablering af et netværk af erhvervsvejledningscentre; uddannelse af konsulenter og sagkyndige inden for vejledning;

- lige muligheder inden for erhvervsuddannelse;
- uddannelse af planlæggere og forvaltere af erhvervsuddannelsesordningerne;
- uddannelse af socio-økonomiske aktører, der beskæftiger sig med den politik, der føres med hensyn til indgåelse af kontrakter på erhvervsuddannelsesområdet.

b) Multiplikatorprojekter

Støtte til udbredelse og overførsel af uddannelsesmetodologier, -produkter, -resultater og -redskaber, der er et resultat af basisprojekterne, i uddannelsessystemerne og -ordningerne, herunder etablering af åben undervisning og fjernundervisningssystemer ved hjælp af nye informations- og kommunikationsteknologier, der resulterer i uddannelsesprodukter, der kan overføres i lighed med de produkter, der blev udviklet i forbindelse med programmet "Systèmes télématiques d'intérêt général - Enseignement flexible et à distance du 3ème Programme cadre de Recherche et Développement technologique" ("Telematiske systemer af generel interesse fleksibel undervisning og fjernundervisning inden for det 3. rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling").

L2. Programmer for tværnationale uddannelsesophold og udvekslinger

a) Program for tværnationale uddannelsesophold for unge under grunduddannelse

Støtte til programmer for tværnationale uddannelsesophold for unge under grunduddannelse, hovedsageligt på erhvervsområder, der er i stærk udvikling, navnlig i forbindelse med gennemførelse af det indre marked. Disse uddannelsesophold vil være af en kort varighed, dvs. på 3 - 12 uger, eller af længere varighed, dvs. 3 - 12 måneder, når disse er en integrerende del af tværnationale uddannelsesaftaler, der indebærer anerkendelse af de erhvervede kvalifikationer.

b) Program for tværnationale uddannelsesophold for unge arbejdstagere

Støtte til programmer for tværnationale uddannelsesophold for unge arbejdstagere eller unge, der står til rådighed for arbejdsmarkedet, med henblik på erhvervelse af en valideret erhvervs erfaring eller en supplerende kvalifikation. Disse uddannelsesophold vil normalt være af en varighed på 3 måneder og kan højst være af en varighed på 12 måneder.

c) Program for tværnationale udvekslinger beregnet for beslutningstagere

Støtte til udvekslingsprogrammer beregnet for nationale og regionale offentlige beslutningstagere samt organisationer, der repræsenterer arbejdsmarkedets parter, med henblik på at fremme den gensidige forståelse af, hvordan erhvervsuddannelsesystemerne og -ordningerne fungerer, og med henblik på at fremme overførsel af erfaringer. Denne aktion integreres i programmet for studieophold, der forvaltes af CEDEFOP på Kommissionens vegne.

L3. Undersøgelser, analyser og udvekslinger af sammenlignelige data

a) Undersøgelser og analyser af kvaliteten af uddannelsesordninger og -systemer

Der ydes fællesskabsstøtte til arbejde, der udføres på tværnationalt grundlag, vedrørende spørgsmål, der er fælles for medlemsstaterne i forbindelse med opfyldelse af den i bilag I definerede fællesmålsætning.

Undersøgelserne og analyserne, hvori der refereres til forhold på fællesskabsplan, har til formål at hjælpe de offentlige myndigheder med at forbedre kvaliteten og effektiviteten af deres foranstaltninger på erhvervsuddannelsesområdet.

De vedrører:

- indførelse af generelle systemer til foregribelse af uddannelses- og kvalifikationsbehov;
- nye uddannelsesmetoder for de små og mellemstore virksomheder;
- nye former for vekseluddannelse samt samarbejde mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner eller universiteter;
- nye metoder og redskaber til evaluering af kvaliteten af uddannelsesudbuddet;
- nye uddannelsesforløb til brug for uddannelsesplanlæggere;
- gennemsigtighed, anerkendelse og validering af faglige kvalifikationer;
- udvikling af retten til uddannelse (uddannelsesperioder, som de unge har krav på, osv.);
- uddannelsesudgifterne i nationalregnskaberne og i virksomhedernes regnskaber, navnlig med henblik på investering i uddannelse.

b) Udveksling af sammenlignelige data

I nært samarbejde med arbejdsgruppen "Statistikker om undervisning og uddannelse" under EUROSTAT indhenter Kommissionen systematisk eksisterende data i medlemsstaterne, udvikler sammenlignelige systemer på grundlag af det nationale arbejde, konsoliderer de igangværende fællesskabsundersøgelser (LFS, CVTS, osv.) og fastlægger en fælles og generel metodologi, der kan anvendes i samtlige medlemsstater.

OMRÅDE II FORANSTALTNINGER TIL FREMME AF NYSKABELSE INDEN FOR AKTIONERNE PÅ UDDANNELSESOMRÅDET

- a) Dette andet område henvender sig til aktører og operatører inden for erhvervsuddannelse, der fremsætter forslag til uddannelsesaktioner og -produkter på uddannelsesmarkedet. Det drejer sig om støtte til nyskabelser inden for forvaltning, erhvervsuddannelsesmetodologier og -materialer, om fremme og overførsel af teknologiske nyskabelser i forbindelse med erhvervsuddannelse, forbedring af erhvervsuddannelsessystemernes kapacitet til at opfylde de behov, som ændringer medfører, og fremme af udviklingen af åben undervisning og fjernundervisning.

De forskellige aktører inden for erhvervsuddannelse, virksomhederne, arbejdsmarkedets parter, universiteter og uddannelsesinstitutioner forelægger forslag til projekter om støtte til nyskabelser for Kommissionen.

II.1. Tværnationale pilotprojekter

a) Projekter vedrørende "støtte til nyskabelse inden for uddannelse"

Støtte til tilrettelæggelse, udformning og afprøvning af tværnationale pilotprojekter med hensyn til nyskabelser inden for pædagogik, uddannelsesindhold, -vejledning, -metoder, -redskaber, -materialer samt metoder til foregribelse af behov og evaluering af uddannelsen.

Der ydes fællesskabsstøtte til:

- gennemførelse af projekter vedrørende tilpasning til den industrielle omstilling og til udviklingen i produktions systemerne;
- gennemførelse af projekter vedrørende den politik, der føres med hensyn til indgåelse af kontrakter på efter- og videreuddannelsesområdet;
- gennemførelse af projekter inden for en definition af individuelle faglige projekter, status over erhvervet kompetence eller evaluering af karriereforløb;
- gennemførelse af projekter vedrørende foregribelse af erhvervssektorenes eller de teknologiske sektorens behov for kvalifikationer og uddannelse;
- udvikling via partnerskaber og tværnationale netværk af metodologier, indhold og produkter, der kan overføres, i forbindelse med efter- og videreuddannelse af arbejdstagerne;
- gennemførelse af projekter i forbindelse med uddannelse af ledere af små og mellemstore virksomheder.

b) Projekter vedrørende "uddannelse med henblik på overførsel af teknologiske nyskabelser"

Der vil blive lagt vægt på:

- udvikling af højt kvalificerede menneskelige ressourcer gennem en uddannelse af høj kvalitet baseret på et øget samarbejde mellem virksomheder og universiteter;
- kvaliteten og effektiviteten af de strukturer, der skal støtte nyskabelse og overførsel af teknologier;

- forbedring af industriens, navnlig de små og mellemstore virksomheders og de traditionelle industrisektors evne til at integrere de nye teknologier.

Der vil blive ydet støtte til tilrettelæggelse, udformning og afprøvning af tværnationale pilotprojekter med hensyn til nyskabelser inden for pædagogik, uddannelsesindhold, -vejledning, -metoder, -redskaber og -materialer.

Der vil blive ydet støtte til:

- projekter vedrørende uddannelse i teknologier, som forskellige virksomheder i mindst tre medlemsstater gennemfører i fællesskab med universiteter på områder vedrørende nye teknologier og anvendelse af disse;
- projekter vedrørende uddannelse af ledelsen med hensyn til overførsel af nye teknologier;
- ordninger vedrørende åben undervisning og fjernundervisning ved hjælp af nye uddannelsesteknologier, og som fører til uddannelsesprodukter, der kan overføres; disse ordninger omfatter ligeledes fremme af de aktiviteter, som europæiske centre for selvstudium og fjernundervisning udfører.

c) Multiplikatorprojekter

Der vil blive ydet fællesskabsstøtte til:

- udbredelse og overførsel af uddannelsesmetodologier, -produkter, -resultater og -redskaber, der udvikles i tværnationale partnerskaber;
- kortvarige intensive uddannelseskurser med en europæisk dimension for, at sammenslutninger af virksomheder og universiteter hurtigt kan anvende nye teknologier;

- aktiviteter, hvor formålet er at udarbejde kurser og materialer til brug ved åben undervisning og fjernundervisning samt sproglig og kulturel tilpasning af kurser af høj kvalitet for at muliggøre anvendelse af disse i andre medlemsstater end den medlemsstat, hvori de er udarbejdet.

II.2 Program for tværnationale uddannelsesophold og udvekslinger

a) Program for tværnationale uddannelsesophold i virksomheder for unge under universitetsuddannelse

Støtte til programmer for virksomhedsuddannelsesophold for unge under universitetsuddannelse i en virksomhed i en anden medlemsstat, som indgår i et tværnationalt uddannelsesprojekt, der understøttes gennem et samarbejde inden for nye teknologier mellem virksomheder og universiteter i flere medlemsstater. Uddannelsesopholdene vil som hovedregel være af en varighed på 6 måneder og kan højst være af en varighed på 12 måneder.

b) Program for tværnationale uddannelsesophold i virksomheder for unge, der har afsluttet en universitetsuddannelse

Støtte til programmer for virksomhedsuddannelsesophold for unge, der har afsluttet en universitetsuddannelse, og for unge universitetsfolk, der lige er begyndt at arbejde, i en virksomhed i en anden medlemsstat, som indgår i et innovationsprojekt for små og mellemstore virksomheder, der er omfattet af virksomhedens udviklingsplan eller udviklingsplanerne for sammenslutninger af virksomheder eller ressourcecentre for de små og mellemstore virksomheder. Disse uddannelsesophold vil som hovedregel være af en varighed på 6 måneder og kan højst være af en varighed på 12 måneder.

c) Program for tværnationale udvekslinger mellem virksomheder

Støtte til de programmer for udvekslinger mellem virksomheder, navnlig af ansvarlige for uddannelse eller menneskelige ressourcer (på deltid eller fuld tid) og af vejledere i virksomheden, som er knyttet til små og mellemstore virksomheders udviklingsplaner eller udviklingsplanerne for sammenslutninger af små og mellemstore virksomheder, der indebærer anvendelse af nye teknologier eller nye produktionsprocesser. Disse udvekslinger vil som hovedregel være af en varighed på 2 uger og kan højst være af en varighed på 8 uger.

II.3 Undersøgelser, analyser og udveksling af sammenlignelige data

Undersøgelser og analyser af den nyskabende kapacitet blandt aktørerne på uddannelsesmarkedet.

Støtte til gennemførelse af komparative arbejder om fælles spørgsmål i forbindelse med etableringen af et europæisk samarbejdsområde inden for uddannelse og erhvervs kvalifikationer, hvis hovedformål er at understøtte nyskabende uddannelse samt uddannelse som et middel til at fremme af overførsel af nyskabende teknologier for alle de berørte parter på erhvervsuddannelsesområdet.

Der vil blive ydet fællesskabsstøtte til tværnationale arbejder vedrørende:

- nye metoder og redskaber til vurdering af menneskelige ressourcer i de små og mellemstore virksomheder, og gennemførelse af uddannelse i de små og mellemstore virksomheder;
- nye kvalifikationsfremmende former for tilrettelæggelse af arbejdet;
- sektorundersøgelser af virksomhedernes efter- og videreuddannelsesplaner og af de nye metoder til evaluering af den enkeltes relative kompetence på arbejdspladsen;
- analyse af den politik, der føres med hensyn til indgåelse af kontrakter på uddannelsesområdet, og af arbejdsmarkedets parter rolle i forbindelse med uddannelse;
- et bedre kendskab til udviklingen i fag og kvalifikationer og en bedre distribution af information i samarbejde med CEDEFOP;
- fastlæggelse af kriterier og mål for kvalitet, analyse af omkostninger i forhold til effektivitet og analyse af uddannelsens rentabilitet.

OMRÅDE III N E T V Æ R K , K E N D S K A B T I L S P R O G , LEDSAGEFORANSTALTNINGER

Dette tredje område vedrører alle de aktiviteter, der henhører under område I og II, og har til formål at udvide erhvervsuddannelsens europæiske dimension: støtte til det europæiske net af nationale instanser samt operationelle strukturer med henblik på at øge dets kapacitet som støttestruktur og grænseflade, udvikling af kendskabet til sprog samt aktioner inden for information, opfølgning og evaluering med henblik på at øge programmets synlighed og indvirkning. På det operationelle plan og i praksis vil det være nødvendigt, at der skabes en aktiv komplementaritet mellem nettet og aktører, der henhører under dette program, og de ansvarlige for gennemførelse af strukturfondenes interventioner.

III.1 Europæisk net

- a) Støtte til medlemsstaternes initiativer med henblik på at sikre programmets transparens, lette adgangen hertil, styrke udbredelsen af resultaterne heraf og koordinere de nationale instanser og operationelle strukturer, der er oprettet inden for rammerne af programmerne COMETT, EUROTECNET, FORCE, PETRA og IRIS.
- b) Etablering af telematiske forbindelser, en database over projekter, undersøgelser og analyser, resultater og produkter samt en elektronisk posttjeneste. Gradvis udvidelse både på regionalt plan og på sektorplan af det europæiske net med henblik på yderligere at fremme det tværnationale samarbejde, sikre programmets gennemskuelse og styrke udbredelsen af resultaterne af dette.
- c) Gennemførelse af initiativer på europæisk plan.

III.2 Aktion vedrørende udvikling af kendskabet til sprog

Støtte til tilrettelæggelse og mangfoldiggørelse af tværnationale projekter vedrørende gennemførelse af sproglig revision beregnet på virksomhederne eller de socio-økonomiske sektorer, af fælles læseplaner og af fornyende didaktiske støttestrukturer og/eller vedrørende anerkendelse af de sproglige færdigheder, som gennemførelsen af disse læseplaner medfører.

III.3. Ledsageforanstaltninger: information, opfølgning og evaluering

- a) Gennemførelse af en generel informationsaktion i samarbejde mellem Kommissionen, medlemsstaterne og programmets operationelle strukturer.
- b) Opfølgning og løbende evaluering af fællesskabsforanstaltningerne.
- c) Faglig bistand, der er nødvendig for den rette afvikling af programmet, navnlig ledsageforanstaltninger, opfølgning og løbende evaluering af programmet; udvikling af en tværnational ekspertise; udbredelse og overførsel af metodologier, produkter og redskaber samt af de opnåede resultater.

DEL B: FÆLLESSKABETS FINANSIELLE BIDRAG

Fællesskabet finansierer udgifterne i forbindelse med de foranstaltninger, der er omfattet af område I, II og III.

- A. Fællesskabet kan yde et finansielt bidrag til tværnationale projekter på op til 75% af udgifterne med et loft på 100.000 ECU pr. år og pr. projekt til:
- projekter vedrørende foranstaltninger til støtte for systemernes kvalitet (aktion II.1.a) med en maksimal varighed på 3 år;
 - projekter vedrørende støtte til nyskabelse inden for uddannelse (aktion II.1.a), projekter vedrørende "uddannelse med henblik på overførsel af teknologiske nyskabelser" (aktion II.1.b) med en maksimal varighed på 2 år;
 - multiplikatorprojekter (aktion I.1.b og II.1.c) med en maksimal varighed på 1 år.
- B. Fællesskabets finansielle bidrag til programmerne vedrørende uddannelsesophold og udvekslinger begrænses til:
- 5.000 ECU pr. støttemodtager i forbindelse med uddannelsesophold for unge under grunduddannelse (aktion I.2.a), unge arbejdstagere (aktion I.2.b) og unge under universitetsuddannelse (aktion II.2.a);
 - 10.000 ECU pr. støttemodtager i forbindelse med uddannelsesophold for unge, der har afsluttet en universitetsuddannelse, og for unge universitetsfolk, der lige er begyndt at arbejde (aktion II.2.b);
 - 5.000 ECU pr. støttemodtager til udvekslinger mellem virksomheder (aktion II.2.c);
- C. Fællesskabet finansielle bidrag varierer mellem 50 og 100% af udgifterne til nettet (aktion III.1) og kan udgøre 100% af udgifterne til undersøgelser og analyser (aktion I.3 og II.3), aktionen vedrørende sprog (aktion III.2) og ledsageforanstaltningerne (aktion III.3).

FINANSIERINGSOVERSIGT

1. FORANSTALTNINGENS BETEGNELSE

Erhvervsuddannelse.

2. BUDGETPOST

B - 102 - erhvervsuddannelse

De tidligere budgetposter B3-1020 / B3-1021 / B3-1022 / B3-1023 / B3-1024.

3. RETSGRUNDLAG

Rådets afgørelse / /E F af (EFT L nr.)

4. BESKRIVELSE AF FORANSTALTNINGEN

4.1. Foranstaltningens særlige formål

Hovedformålet med programmet er på grundlag af de erfaringer, der er indhøstet i forbindelse med gennemførelsen af fællesskabsprogrammerne COMETT, EUROTECNET, FORCE og PETRA samt andre aktioner og pilotprojekter gennemført på området erhvervsuddannelse, at sikre gennemførelsen af en erhvervsuddannelsespolitik, der støtter og supplerer medlemsstaternes aktioner. Mere nøjagtigt skal programmet fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne, således at man gradvis kan etablere et åbent område for uddannelse og faglige kvalifikationer.

Kommissionens forslag til dette handlingsprogram indgår i målsætningen om rationalisering og koordinering af aktionerne på erhvervsuddannelsesområdet, som beskrevet i Kommissionens arbejdsrapport "Retningslinjer for Fællesskabets indsats på undervisnings- og uddannelsesområdet".

Programmets hovedformål er i denne forbindelse:

- a) at bidrage til at forbedre kvaliteten af erhvervsuddannelsessystemerne og -ordningerne og gøre dem mere effektive samt forbedre deres kapacitet til at opfylde den enkeltes og virksomhedernes uddannelsesbehov, især de små og mellemstore virksomheders behov, og fremme kvaliteten af de metoder, processer og værktøjer, der anvendes inden for erhvervsuddannelse;
- b) at støtte innovationer inden for forvaltning af erhvervsuddannelsen og inden for erhvervsuddannelsesmetodologi og -udstyr, og gennem erhvervsuddannelse at fremme og overføre de teknologiske innovationer og udviklingen i produktionssystemerne samt at forbedre uddannelsessystemernes og de faglige kvalifikationers kapacitet til at imødekomme disse ændringer, og fremme udviklingen af åbne erhvervsuddannelser og fjernundervisning inden for erhvervsuddannelse.

- c) at udvikle den europæiske dimension i uddannelserne på alle niveauer, navnlig gennem undervisning i og udbredelse af fællesskabssprog og støtte til det europæiske erhvervsuddannelsesnet.

Programmet omfatter fællesskabsstøtte til tre former for tværnationalt samarbejde som støtte for disse generelle mål: pilotprojekter, der muliggør udveksling og fælles udnyttelse af know how og erfaringer, uddannelsesophold i virksomheder eller i en uddannelsesinstitution i en anden medlemsstat med det formål at støtte overførsel af erfaringer gennem fysisk mobilitet samt undersøgelser og analyser gennemført på fællesskabsplan for at udvikle fælles begreber og referencer.

4.2. Varighed og retningslinjer for en eventuel fornyelse eller forlængelse

Femårigt handlingsprogram (1995-1999).

Fornyelse afhængig af de resultater, der opnås ved evalueringen af programmet.

5. **KLASSIFIKATION AF UDGIFTER OG INDTÆGTER**

5.1. Ikke-obligatoriske udgifter.

5.2. Obligatoriske udgifter.

5.3. Indtægternes art: ingen.

6. **UDGIFTERNES OG INDTÆGTERNES ART**

- 100% støtte: ja til undersøgelser og rundspørger.

-Tilskud til samfinansiering med andre kilder i den offentlige og/eller private sektor: ja, foranstaltningerne samfinansieres normalt med højst 75%.

7. **FINANSIELLE VIRKNINGER**

7.1. Metode til beregning af de samlede udgifter ved aktionen (definition af enhedsomkostninger)

Opdelt i henhold til bilaget til forslaget til Rådets afgørelse.

7.2. Foreløbig opdeling på udgifternes enkelte elementer

Opdeling	mio. ECU i løbende priser					
	Budget 1995	1996	1997	1998	1999	I ALT
Område I						
Støtte til kvaliteten af medlemsstaternes systemer og politikker						
- pilotprojekter	12.2	13.3	14.4	16.5	18.8	75.2
- udvekslinger	24.2	25.4	26.6	27.8	29.0	113.0
- undersøgelser, analyser og udvekslinger af sammenlignelige data	5.7	5.9	6.1	6.3	6.5	30.5
I alt	42.1	44.6	47.1	50.6	54.3	238.7
Område II						
Støtte til nyskabelse inden for aktionerne på uddannelsesmarkedet						
- pilotprojekter	42.0	44.6	47.0	50.6	54.4	238.6
- udvekslinger	21.8	23.0	24.2	25.8	27.5	122.3
- undersøgelser, tematiske analyser	4.8	5.1	5.4	5.8	6.2	27.3
I alt	68.6	72.7	76.6	82.2	88.1	388.2
Område III						
Net og ledsageforanstaltninger						
- net	13.0	13.7	14.5	15.7	16.7	73.6
- færdigheder i fremmedsprog	8.7	9.2	9.6	10.4	11.1	49.0
- ledsageforanstaltninger	5.8	6.2	6.5	7.0	7.5	33.0
- opfølgning	3.4	3.6	3.8	4.1	4.4	19.3
I alt	30.9	32.7	34.4	37.2	39.7	174.9
TOTAL	141.6	150.0	158.1	170.0	182.1	801.8

Fordelingen af de bevillinger, der anmodes om, på de tre områder og fordelingen af bevillingerne på de forskellige budgetposter vil afhænge af de samlede midler, som bevilges af budgetmyndigheden.

Bemærkninger:

Budgettet for 1995 kan forenes med budgettet for 1994 (sidste år af programmerne PETRA, FORCE, EUROTECNET og COMETT, som handlingsprogrammet styrker) på grundlag af tallene fra det foreløbige budgetforslag 1994 på følgende måde:

- budgetforslag 1994 (budgetpost B3-1020 - B3-1024) 107,5
- eksklusiv elementer, der ikke videreføres i programmet for erhvervsuddannelse, og som ikke er integreret i programmet Ungdom for Europa III - 1,5
- inklusiv den tidligere aktion III i LINGUA-programmet + 8,1

I alt 114,1

Forskellen mellem dette beløb på 114,1 mio. ECU og budgettet for 1995 (141,6 mio. ECU) svarer til den forventede kvantitative og kvalitative udvikling af det nye handlingsprogram i forhold til de programmer, det afløser, nemlig:

- 14 mio. ECU, der tilføjes pilotprojekterne til støtte af nyskabelse inden for aktionerne på uddannelsesmarkedet til finansiering af udvidelsen af projekterne til at omfatte nye områder som nævnt i programmet (adgang til efter- og videreuddannelse, tilpasning til den industrielle omstilling);
- 6 mio. ECU, der lægges til del C Net til styrkelse af nettet i sektorerne grundlæggende uddannelse samt efter- og videreuddannelse;
- den stigning, der er tendens til inden for hver af programmets tre områder;

7.3. Vejledende tidsplan for bevillingerne

7.3.1. Tidsplan, som skal overholdes, såfremt der fremsættes forslag til en ny aktion.

	1995	1996	1997	1998	1999	I ALT
Forpligtelsesbevillinger	141.6	150.0	158.1	170.0	182.1	801.8
Betalingsbevillinger						
1995	113.3					113.3
1996	28.3	120.0				148.3
1997		30.0	126.5			156.5
1998			31.6	136.0		167.6
1999 og efterfølgende regnskabsår				34.0	182.1	216.1
I ALT	146.6	150.0	158.1	170.0	182.1	801.8

8. **BESTEMMELSER TIL BEKÆMPELSE AF SVIG (OG RESULTATERNE AF GENNEMFØRELSEN AF DISSE)**

Alle de kontrakter, aftaler og juridiske forpligtelser, som Kommissionen indgår, indebærer muligheden for, at Kommissionen og Revisionsretten foretager kontrol på stedet. I forbindelse med aktionerne er støttemodtagerne forpligtet til at indsende en rapport og en finansiel oversigt, der analyseres med hensyn til indhold og udgifternes støtteberettigelse i lyset af formålet med fællesskabsfinansieringen.

9. ELEMENTER TIL COST BENEFIT-ANALYSE

9.1. Særlige og kvantificerbare målsætninger, målgrupper

Forslaget til et handlingsprogram om gennemførelse af Fællesskabets erhvervsuddannelsespolitik har til formål at gøre fællesskabsaktionen på dette område mere effektiv og mere transparent. Den foreslåede fremgangsmåde er ikke blot en simpel sammenlægning af de aktioner, der indtil nu er gennemført under de fire handlingsprogrammer, men også en egentlig rationalisering af de forskellige foranstaltninger.

På et tidspunkt hvor udvikling af erhvervsuddannelsen spiller en afgørende rolle for, hvordan den industrielle omstilling og den socio-økonomiske udvikling, som Fællesskabet står over for, beherskes, vil Kommissionen sikre, at de aktioner, som den finansierer for at støtte og supplere medlemsstaternes ordninger og politik, får den størst mulige effekt og en multiplikatorvirkning.

Tre områder med hver deres specifikke målsætninger er blevet fastlagt for at gennemføre programmets generelle målsætninger og for at bidrage til en gradvis gennemførelse af et åbent område for uddannelse og kvalifikationer i Fællesskabet:

- Område 1: Foranstaltninger til støtte af kvaliteten af medlemsstaternes systemer, ordninger og politikker.
- Område 2: Foranstaltninger til støtte af nyskabelse inden for de aktioner, der gennemføres på uddannelsesmarkedet.
- Område 3: Net og ledsageforanstaltninger.

Programmet henvender sig til alle aktører inden for erhvervsuddannelse uanset om der er tale om offentlige myndigheder, private uddannelsesinstitutioner, virksomheder eller arbejdsmarkedets parter. Programmet skal gøre det muligt for disse aktører at forbedre deres metoder og praksis på grundlag af resultaterne af det tværnationale samarbejde, når de skal definere behov og planlægge aktioner.

OMRÅDE I FORANSTALTNINGER TIL STØTTE AF KVALITETEN AF MEDLEMSSTATERNES SYSTEMER, ORDNINGER OG POLITIKKER

Inden for dette område ydes der fællesskabsstøtte til projekter, der har en direkte indvirkning på de nationale erhvervsuddannelsessystemer og -ordninger. En forbedring af kvaliteten af de aktioner, som disse systemer gennemfører, vil medføre en øget effektivitet med hensyn til investeringer og med hensyn til de offentlige midler, der anvendes. Erfaringerne fra de tidligere programmer, og navnlig PETRA for så vidt angår de grundlæggende uddannelsessystemer, har vist, at tværnationalt samarbejde åbner mulighed for at gøre de nationale ordninger mere effektive. På et tidspunkt, hvor der er stort pres på de nationale offentlige budgetter, spiller de stordriftsfordele og den overførsel af nyskabelse, som fællesskabsaktionen muliggør, en stadig stigende rolle.

Med hensyn til kvalifikationer og erhvervsvejledning, der må betragtes som centrale aspekter inden for område I, gør det tværnationale samarbejde, som udvikles inden for programmet, det muligt at indføre en egentlig europæisk dimension, der er absolut nødvendig, når der er tale om fri bevægelighed og enkeltpersoners mobilitet i forbindelse med uddannelse og beskæftigelse.

A. Særlige mål

-tværnationalt samarbejde om tilrettelæggelse, tilpasning og afprøvning af tværnationale pilotprojekter, om programmer og moduler vedrørende grundlæggende uddannelse, uddannelse af undervisere og vejledere, særlige sagkyndige, erhvervsvejledere, lige muligheder, overenskomstpolitik, om de generelle retningslinjer for foregribelse af behovene, om etablering

af fjernundervisningssystemer, om fastlæggelse af kriterier for og foranstaltninger med hensyn til kvaliteten og metoderne til gensidig anerkendelse og validering:

- tværnationalt samarbejde i pilotprojekter med henblik på udbredelse og overførsel af metodologier, produkter, resultater og redskaber inden for uddannelsessystemerne og -ordningerne;
- tværnationalt samarbejde om grundlæggende erhvervsuddannelsesophold for unge;
- tværnationalt samarbejde om udveksling af unge arbejdstagere og unge, der står til rådighed på arbejdsmarkedet, med det formål at bibringe dem en godkendt erhvervs erfaring og en ekstra kvalifikation;
- tværnationalt samarbejde om udveksling af nationale og regionale offentlige beslutningstagere og repræsentanter for arbejdsmarkedets parter;
- transnationalt samarbejde af træning af personer som på Fællesskabsplan, udvikler og administrerer Strukturfonds-operationer;
- tværnationalt samarbejde om gennemførelse af undersøgelser og komparative analyser af systemerne og ordningerne samt disses udvikling.

B. Målgrupper

Samtlige aktører, der deltager i de nationale erhvervsuddannelsessystemer og -ordninger, uanset om der er tale om grunduddannelse eller efter- og videreuddannelse, er omfattet af dette første område. Man må imidlertid tage hensyn til det faktum, at de offentlige systemer i medlemsstaterne hovedsageligt vedrører grundlæggende erhvervsuddannelse af unge, som således indtager en central plads som målgruppe, navnlig for så vidt angår praktikophold.

C. Budget for område I

-30% af de samlede bevillinger (29,6%) er afsat til område I vedrørende kvaliteten af systemerne og ordningerne.

- Ved evalueringen af de bevillinger, der er afsat til område I, skal der tages hensyn til følgende elementer:
 - a) Fremme og forbedring af kvaliteten af systemerne og ordningerne, navnlig vedrørende grunduddannelse, er af stor betydning i forbindelse med behovet for at give alle unge en grundlæggende uddannelse og for at nedbringe risikoen for ungdomsarbejdsløshed, der hænger nøje sammen med manglende uddannelse eller utilstrækkelige kvalifikationer.
 - b) De første faser af PETRA-programmet har vist, hvilken virkning det tværnationale samarbejde har på kvaliteten af den grundlæggende erhvervsuddannelse af unge. Siden 1988 har mere end 700 projekter, 14.000 undervisere og 85.000 unge inden for rammerne af PETRA deltaget i nettets aktiviteter. Dette samarbejde og udbredelsen af resultaterne af tværnationale aktioner (fælles uddannelsesmoduler og -programmer) har ført til, at nogle af medlemsstaterne har udviklet deres ordninger vedrørende grunduddannelse.
 - c) De første tværnationale samarbejdsaktioner på efter- og videreuddannelsesområdet, der er gennemført inden for rammerne af FORCE-programmet, har ligeledes haft en indvirkning på bestemmelserne om de offentlige myndigheders intervention med hensyn til kvalitet, navnlig i forsøget på at finde frem til en synergi mellem offentlig og privat finansiering.
 - d) De første synoptiske oversigter over efter- og videreuddannelsessystemerne er blevet udarbejdet og skal suppleres og tilpasses for at gøre dataene sammenlignelige. En statistisk undersøgelse udført i samarbejde med EUROSTAT er nu på vej til at blive gennemført, og en konsolidering af fællesskabsundersøgelserne og fastlæggelse af fælles og overordnede rammer for

en metodologi, der kan anvendes i samtlige medlemsstater, vil blive gennemført på grundlag af en systematisk indsamling af eksisterende data.

Ud over det udførte arbejde, må vigtige opgaver endnu udføres for at skabe kohærens mellem de forskellige kilder, dække samtlige områder inden for erhvervsuddannelse og give beslutningstagerne pålidelige og sammenlignelige referenceelementer, der sætter dem i stand til at vurdere omkostningerne i forhold til effektiviteten af de forskellige nationale ordninger.

Konsolideringen af de forskellige aktioner og systematiseringen af disse kræver, at der stilles betydelige finansielle midler til rådighed, således at den fordel, som det tværnationale samarbejde medfører, kan udnyttes til at forbedre kvaliteten af uddannelsessystemerne og -ordningerne.

Videreførelsen af fællesskabsaktionen er særlig vigtig med hensyn til fællesskabsfordele, fordi der i perioden 1995-1999 sandsynligvis vil være et stort pres på de nationale offentlige budgetter på et tidspunkt, hvor behovet for uddannelse, navnlig af de unge, anerkendes som værende et prioriteret område.

OMRÅDE II FORANSTALTNINGER TIL STØTTE AF NYSKABELSE INDEN FOR AKTIONERNE PÅ UDDANNELSESMARKEDET

Dette andet område henvender sig til aktører inden for uddannelse, der på uddannelsesmarkedet tilbyder uddannelsesaktioner eller -produkter. Alle kategorier af aktører er omfattet: uddannelsesorganer, virksomheder, arbejdsmarkedets parter, universiteter.

Projekterne har dels til formål at støtte og udvikle nyskabelse inden for erhvervsuddannelsesaktionerne for at øge effektiviteten, dels at udvikle uddannelsesaktioner med henblik på at fremme og lette overførsel af teknologiske nyskabelser.

A. Specifikke målsætninger

- Udvikling af et tværnationalt samarbejde vedrørende tilrettelæggelse, tilpasning og afprøvning af pilotprojekter vedrørende pædagogik, indhold, vejledning, metoder, redskaber og udstyr med henblik på at udvikle produkter, der kan overføres, foregribe behov, erhvervsvejledning af voksne, tilpasning til den industrielle omstilling, kontraktspolitik vedrørende erhvervsuddannelse og fastlæggelse af kriterier og mål for kvalitet.
- Udvikling af det tværnationale samarbejde om uddannelsesprojekter vedrørende overførsel af teknologiske nyskabelser, forvaltning af overførslerne, udbredelse af forskningsresultater, uddannelse i specifikke teknologier og udvikling af alsidige ordninger.
- Tværnationalt samarbejde om tværnationale praktikophold i virksomheder for unge universitetsstuderende eller for unge, der netop har afsluttet deres universitetsuddannelse.
- Tværnationalt samarbejde om udvekslinger mellem virksomheder af ansvarlige for uddannelse eller menneskelige ressourcer.
- Tværnationalt samarbejde om undersøgelser og analyser af fælles problemer i forbindelse med gennemførelsen af et åbent område for uddannelse og kvalifikationer.

Det tværnationale samarbejde skal muliggøre tilrettelæggelsen af nyskabende projekter, men også en meget mere intensiv overførsel og demultiplikation på fællesskabsplan. I forbindelse med overførsel af teknologiske nyskabelser skal uddannelsesaktionerne knyttes sammen med Fællesskabets aktioner inden for forskning og udvikling.

B. Målgrupper

Dette andet område henvender sig hovedsageligt til aktører, der deltager på uddannelsesmarkedet. Der er tale om mange forskellige aktører: private og offentlige uddannelsesinstitutioner, virksomheder, universiteter, konsulentorganisationer, arbejdsmarkedets parter. De uddannelsesaktioner, som disse aktører tilrettelægger, og som nyder godt af virkningerne af fællesskabsaktionen, henvender sig til erhvervsaktive personer på arbejdsmarkedet.

C. Budet for område II

-Næsten 50% af det samlede budget for programmet (48,4%) er afsat til dette område.

- Man må huske på, at flere tusinde aktører, flere tusinde produkter og flere hundrede tusinde modtagere er berørt, og at de mobiliserede ressourcer svarer til ønsket om at nå en tilstrækkelig tærskelvirkning på et tidspunkt, hvor virksomhederne selv oplever et stort pres på deres uddannelsesinvesteringer, og hvor navnlig behovene i forbindelse med omskoling af arbejdstagerne, ændring og udvikling af færdigheder, indførelse af nye teknologier og produktionsmetoder i tilrettelæggelsen af arbejdet stiger hurtigere og hurtigere.
- Handlingsprogrammerne, navnlig FORCE på efter- og videreuddannelsesområdet og COMETT på området uddannelse i overførsel af innovative teknologier, har vist, at aktørerne var meget aktive på dette område, og at antallet af indsendte projekter af høj kvalitet altid var meget højere end de reelle muligheder for finansiering.
- Fællesskabsstøtten tildeles efter en fællesskabskontrol af projekterne og på grundlag af kriterier, der er opstillet på fællesskabsplan, navnlig under hensyntagen til de udviklede produkters eller aktioners nyskabende betydning og demultiplikationsvirkning.
- De eksterne evalueringer af FORCE- og COMETT-programmerne har ligeledes vist, dels at disse samarbejdsprojekter ikke ville være blevet gennemført uden støtte fra Fællesskabet, dels at samarbejdet mellem aktørerne i et pilotprojekt også udstrækker sig til andre områder, navnlig teknologi samt økonomiske og handelsmæssige forbindelser.

OMRÅDE III NET OG LEDSAGEFORANSTALTNINGER - DEN EUROPÆISKE DIMENSION

A. Specifikke målsætninger

- At yde fællesskabsstøtte til rationaliseringen og koordineringen af de nationale instanser og de operationelle strukturer, der udgør grundlaget for etablering af tværnationale pilotprojekter og praktikophold i en anden medlemsstat.
- At forbedre og udvide det europæiske net for at fremme det tværnationale samarbejde og sikre programmets transparens.
- At øge programmets virkninger ved at styrke udbredelsen af de produkter og resultater, som pilotprojekterne giver anledning til, til andre aktører, navnlig gennem det europæiske nets aktiviteter.
- At gennemføre en generel informationsaktion vedrørende programmet, opfølgning og evaluering af foranstaltningerne.

B. Målgrupper

Operationelle støttestrukturer til iværksættere på regionalt plan eller sektorplan og de nationale instanser, som medlemsstaterne har etableret.

Der bør navnlig lægges vægt på at øge de operationelle strukturers kompetence og støttekapacitet for at gøre det muligt for dem at deltage fuldt ud i rationaliseringen og koordineringen og at deltage på alle de områder, der er omfattet af programmet uden at oprette nye strukturer.

Den ekspertise, der er udarbejdet med henblik på gennemførelse af tværnationale projekter, er en værdifuld fordel i forbindelse med udvikling og overførsel af den kvalitet og nyskabelse, der er omfattet af de to første områder, og bør anvendes hertil.

Kvaliteten af de interventioner, som nettet af operationelle strukturer gennemfører, er en direkte garanti for kvaliteten af de partnerskaber, der indgås, udvidelsen af disse til at omfatte flere lande og betydningen af de projekter, hvortil der anmodes om fællesskabsstøtte.

C. Budget

- Der er afsat omkring 22% af programmets samlede bevillinger til område III (21,7%), der får et nyt stort bidrag på 6 mio. ECU til konsolidering og strukturering af det europæiske net.
- Fællesskabsmidlerne suppleres ofte med de nationale eller regionale midler til strukturerne og nettets drift, og i størstedelen af tilfældene opnår man en demultiplikatorvirkning på 3-4 gange Fællesskabets finansielle bidrag.
- Evalueringsrapporterne, navnlig for COMETT, har vist, at fællesskabsstøtten er en forudsætning for, at der kunne opnås synergi mellem de offentlige og private aktørers finansielle bidrag, navnlig på regionalt plan.
- En informations- og ledsagepolitik vil blive udviklet af Kommissionen og medlemsstaterne i fællesskab.
- Opfølgning og evaluering af foranstaltningerne og af programmets virkninger gennemføres ligeledes af Kommissionen og medlemsstaterne i fællesskab og er et vigtigt aspekt i forbindelse med fællesskabsaktionens synlighed.

9.2. Begrundelse for foranstaltningen

- 9.2.1. Udvikling af erhvervsuddannelsen er en anerkendt nødvendighed for Det Europæiske Fællesskab både for at forbedre dets økonomiske konkurrenceevne på verdensmarkedet, hvor konkurrencen bliver større og større, og for den sociale samhørighed og nedbringelsen af risikoen for sammenbrud på grund af arbejdsløshed og marginalisering på arbejdsmarkedet.
- 9.2.2. Fællesskabet har villet give udviklingen et nyt skub fremad ved i traktaten om Den Europæiske Union at medtage en specifik artikel om gennemførelse af en erhvervsuddannelsespolitik i Fællesskabet og fastsættelse af nøjagtige målsætninger.
- 9.2.3. Medlemsstaterne og Rådet har givet udtryk for deres interesse for og støtte til udviklingen af fællesskabsaktionen på dette område, idet de for få år siden traf beslutning om de nuværende handlingsprogrammer, og ved at de har deltaget aktivt i gennemførelsen og opfølgningen af foranstaltningerne og anvendelsen af resultaterne.
- 9.2.4. Europa-Parlamentet har givet udtryk for en konstant støtte til udviklingen af disse aktiviteter og har erklæret sin støtte til Kommissionens ønske om at foretage en rationalisering og en koordinering af handlingsprogrammerne.
- 9.2.5. Det er vigtigt at bemærke, at de forskellige foranstaltninger, der er fastlagt i programmet, alle vedrører et tværnationalt samarbejde, der giver de aktioner, som medlemsstaterne eller aktørerne på uddannelsesmarkedet udvikler, en klar fællesskabsfordel.

- 9.2.6. Denne fællesskabsfordel bør konsolideres og styrkes på grundlag af en gradvis oprettelse af et åbent europæisk område for uddannelse og erhvervs kvalifikationer, der er knyttet til gennemførelsen af det indre marked.
- 9.2.7. Den fremgangsmåde, som Kommissionen har foreslået, er i direkte fortsættelse af Kommissionens arbejdspapir om retningslinjerne for undervisning og erhvervsuddannelse, der bl.a. gik ud på, at aktionerne på erhvervsuddannelsesområdet slås sammen i et enkelt program baseret på artikel 127 i traktaten om Den Europæiske Union.
- 9.2.8. På grundlag af de indhøstede erfaringer i forbindelse med de nuværende programmer fører rationaliseringen til et forslag om følgende store handlingsområder: dels støtte af kvaliteten af de systemer, der opfylder de krav, som de offentlige aktører har opstillet, eller som spiller en rolle i forbindelse med struktureringen af systemerne, dels støtte til nyskabelser på markedet, der først og fremmest henvender sig til de private aktører og virksomhederne.
- 9.2.9. De foreslåede foranstaltninger støtter og supplerer de aktioner, som medlemsstaterne gennemfører, og gør det muligt for disse at anvende resultaterne af tværnationale projekter til at forbedre kvaliteten og effektiviteten af deres systemer og ordninger.
- 9.2.10. Fællesskabets aktion har med gennemførelsen af de handlingsprogrammer, der udløber i slutningen af 1994, allerede medført værdifulde konkrete resultater i form af partnerskaber, pilotprojekter, udvekslinger af erfaringer og etablering af netværk. Disse lovende resultater har vist betydningen af bedre udviklede og mere generelle samarbejdsaktioner. De nationale systemer kan under hensyntagen til forskellene i tilrettelæggelse og forskellene mellem de aktioner, der gennemføres, give anledning til en dynamisk udvikling på grundlag af et tværnationalt samarbejde.
- 9.2.11. Den rationalisering, som Kommissionen har foreslået, indebærer et vigtigt demultiplikationsmoment i aktionerne og resultaterne. På grundlag af en given investering muliggør dette en bredere indflydelse på aktørernes praksis inden for erhvervsuddannelse og på de produkter og metoder, som de anvender.
- 9.2.12. Fællesskabets budgetter på erhvervsuddannelsesområdet er beskedne i forhold til medlemsstaternes eller virksomhedernes budgetter. Man bør i denne forbindelse være opmærksom på, at medlemsstaternes budgetter i højere grad er helliget driftsudgifterne i forbindelse med aktionerne eller opretholdelse af praktikanternes løn under uddannelsen. Der er kun begrænset plads til nyskabelser og forsøg med nye metoder eller produkter, og denne tendens bliver kraftigere, jo større presset på de offentlige finanser bliver. Fællesskabsstøtten, der er af en beskeden størrelsesorden, er af afgørende betydning for moderniseringen og udviklingen af systemerne, fordi den er koncentreret om faktorer, der sikrer dynamik og udvikling.
- 9.2.13. Den samme bemærkning gør sig gældende for synergien mellem de aktioner, der henhører under programmet, og de aktioner, der henhører under strukturpolitikken, navnlig Den Europæiske Socialfond. Demultiplikation af nyskabelser og fornyende praksis inden for rammerne af pilotprojekter og partnerskaber under programmet vedrørende strukturpolitikernes tungere interventioner giver udviklingen af systemerne og praksis i medlemsstaterne et kraftigt skub fremad.
- 9.2.14. De aktioner, der ydes støtte til inden for rammerne af programmet for erhvervsuddannelse, vedrører først og fremmest forberedelsen af erhvervsuddannelsesaktioner, udarbejdelse af innoverende produkter og metoder samt spredning og demultiplikation af resultaterne. Programmet beskæftiger sig kun perifært med støtte til den egentlige gennemførelse af uddannelsesaktioner. De udgifter, der kan gives støtte til, er således først og fremmest udgifter til planlægning og forberedelse af aktioner og ikke udgifter til selve undervisningen (løn til undervisere og deltagere, uddannelsesomkostninger). Dette forhold øger komplementariteten mellem

handlingsprogrammet og den finansiering, der finder sted gennem Den Europæiske Socialfond, og som først og fremmest omfatter gennemførelsen af uddannelsesaktioner, efter at disse er blevet planlagt og forberedt.

- 9.2.15. Den største del af finansieringen af programmet bør afsættes til tilrettelæggelse og tilpasning af tværnationale pilotprojekter inden for erhvervsuddannelse. Det tværnationale samarbejde finder således anvendelse på et konkret område og på gennemførelse af fælles aktioner inden for erhvervsuddannelse.
- 9.2.16. For så vidt angår tværnationale uddannelsesophold har evalueringen af de nuværende programmer, navnlig COMETT, vist, at de er en god metode til overførsel af erfaring og know how ikke blot for den direkte berørte person, men også for den institution, hvorfra personen kommer, og den institution, hvori uddannelsesopholdet gennemføres. Indarbejdelse af uddannelsesophold i virksomhedens udviklingsplan skulle styrke dette aspekt yderligere.
- 9.2.17. Beslutningstagerne inden for erhvervsuddannelse, uanset om der er tale om repræsentanter for de offentlige, nationale eller regionale myndigheder, søger fællesskabsreferencer til en forbedring af deres praksis. Uddannelsesopholdene, der muliggør en direkte konfrontation og en konkret erfaring med praksis i en anden medlemsstat, muliggør overførsel af praksis til lave omkostninger. Demultiplikation i institutionen og ordningerne i oprindelseslandet er også et vigtigt aspekt i denne forbindelse.
- 9.2.18. Fællesskabsaktionen har først og fremmest udviklet sig inden for universitets- og forskningsverdenen. Man har her opnået store resultater gennem samarbejde. Arbejdsmarkedets og virksomhedernes deltagelse i samarbejdet på fællesskabsplan på erhvervsuddannelsesområdet er af nyere dato. Den økonomiske situation betyder, at erhvervsuddannelsespolitikkerne fremover vil komme til at spille en afgørende rolle for genopretningen af favorable konkurrencevilkår og af beskæftigelsessituationen. Aktørerne inden for uddannelse og først og fremmest virksomhederne giver udtryk for et stort ønske om øget samarbejde for at opnå en bedre effektivitet af deres uddannelsesinvesteringer, udbredelse af bedre praksis og erfaringer og en bedre beherskelse af forholdet mellem udgifter og effektivitet.
- 9.2.19. Betydningen af de undersøgelser og analyser, der gennemføres på fællesskabsplan, skal ligeledes understreges. Medlemsstaterne udvikler systemer og ordninger, der er meget forskellige og meget lidt homogene med hensyn til de retningslinjer og metoder, der anvendes. Gennemførelsen af undersøgelser og rundspørger på fællesskabsplan giver et pålideligt og homogent kendskab til udgifterne til og aktionerne inden for erhvervsuddannelse i Fællesskabet. En fælles referenceramme etableres således på fællesskabsplan.
- 9.2.20. De grundlæggende erhvervsuddannelsessystemer og -ordninger oplever en kraftig udvikling, der hænger sammen med de unges problemer med at blive integreret på arbejdsmarkedet og med ønsket om ikke at acceptere økonomisk marginalisering på grund af dårlig skolegang, navnlig ikke blandt de dårligst stillede unge. Forbedringen af kvaliteten af systemerne, der er omfattet af område I, bidrager væsentligt til en løsning af dette problem. Fremme af uddannelsesaktioner af høj kvalitet for de unge, som har de største problemer, forbedrer deres chancer for integrering og overgang til arbejdslivet væsentligt.
- 9.2.21. Demultiplikation af de tværnationale partnerskabers produkter og resultater er en forudsætning for effektivitet og omfattende besparelser. Den er ligeledes en vigtig faktor for lige adgang for de målgrupper, hvis behov kun i ringe eller utilstrækkelig grad dækkes af de traditionelle aktioner.
Det skal i denne forbindelse understreges, at programmet prioriterer udvikling af uddannelsesaktioner i og for de små og mellemstore virksomheder, der alt for ofte ikke råder over de nødvendige kvalifikationer til, at de kan leve op til de nuværende socio-

økonomiske ændringer.

- 9.2.22. Med hensyn til efter- og videreuddannelse kræver de forskellige foranstaltninger under programmet, navnlig pilotprojekterne og rundspørgerne, at arbejdsmarkedets parter deltager aktivt. Dette udgør en yderligere støtte i de medlemsstater, hvor der allerede findes traditioner for, at arbejdsmarkedets parter deltager, og et fornyende element i de medlemsstater, hvor en sådan praksis kun findes i ringe udstrækning. På grund af den rolle, som arbejdsmarkedets parter må spille for at gøre erhvervsuddannelsen effektiv, er dette et element, der giver fællesskabsaktionen en betydelig fællesskabsfordel.
- 9.2.23. En væsentlig del af de nuværende programmets succes og indvirkning skyldes tilstedeværelsen og tilrettelæggelsen af et europæisk net for operationelle strukturer, der spiller en central rolle i forbindelse med etablering af partnerskaber, deltagelse i udarbejdelse af projekter og sikring af udbredelse og demultiplikation af resultaterne. Forbedring af dette europæiske nets drift, navnlig på det tekniske område og udnyttelse af disse strukturers ekspertise bør være en vigtig fordel i rationaliseringsprocessen.

9.3. Opfølgning og evaluering af aktionen

9.3.1. Udvalgte indikatorer.

Kvantitative indikatorer:

- antal pilot-projekter;
- gennemsnitligt antal partnere i pilotprojekterne;
- det samlede antal deltagere i uddannelsesopholdene;
- samlede antal personer, der er omfattet af en aktion eller et uddannelsesprodukt;
- antal små og mellemstore virksomheder, der deltager direkte i pilotprojekterne;
- antal produkter, der kan overføres, og som pilotprojekterne har givet anledning til.

Kvalitative indikatorer:

- evalueringen skulle gøre det muligt bedre at måle virkningerne af fællesskabsforanstaltningen på de forskellige aktørers systemer og praksis ved hjælp af følgende indikatorer:
 - * anvendelse af kriterier og mål for kvaliteten i uddannelsesordningerne og -aktionerne;
 - * anvendelse af fællesskabsreferencer i forbindelse med de forskellige former for praksis;
 - * udvikling af uddannelsesmoduler, som pilotprojekterne har resulteret i, i de nationale ordninger;
 - * fastlæggelse af en profil for tværnationale kvalifikationer, navnlig på sektorplan.

Samtlige indikatorer vil danne grundlag for bestemmelserne for fortsat evaluering, der gennemføres i partnerskab mellem Kommissionen og den enkelte medlemsstat.

9.3.2. I henhold til artikel 7 i forslaget til afgørelse:

- Kommissionen fremlægger inden 31. december 1997 en foreløbig evalueringsrapport omfattende den indledende periode;
- Kommissionen fremlægger inden 30. juni 2000 en endelig rapport; Kommissionen vil på grundlag af denne rapport kunne fremsætte forslag for Rådet og Europa-Parlamentet til nye retningslinjer og en yderligere udvikling.

KOM(93) 686 endelig udg.

DOKUMENTER

DA

04

Katalognummer : CB-CO-93-742-DA-C

ISBN 92-77-63073-6

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer
L-2985 Luxembourg